

**Seinäjoen kansalaisopiston
Taide- ja musiikkikoulu
LUOVAAMO**

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelma

Kuvataide, rytmimusiikki, teatteritaide

KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJÄ

Nimi: Seinäjoen kansalaisopisto
Osoite: Vapaudentie 83, 60100 Seinäjoki
Puhelin: Kansalaisopisto 06 416 2892
e-mail: etunimi.sukunimi@seinajoki.fi
www: www.seinajoki.fi/kansalaisopisto
Perustaminen: 1945
Y-tunnus: 1928736-3 (Seinäjoen kaupunki)
Toiminta-alue: Seinäjoen kaupunki
Kotipaikka: Seinäjoki
Toiminnan tarkoitus: Opetuspalvelut toiminta-alueen asukkaille
Toimielimet: Kasvatus- ja opetuslautakunta
Toimipaikat:

Kuvataidekoulu Oiva
Rytmikorjaamon viereinen pienkerrostalo
Lukion verstasteatteri
Aallon kirjaston studio
Kaupunginteatterin verstasteatteri

Pellervonkatu 6
Vaasantie 11
Kirkkokatu 16
Koulukatu 21
Koulukatu 19

SEINÄJOEN KANSALAIPOISTON LUOVAAMON OPETUSSUUNNITELMA

Seinäjoen kansalaisopiston Luovaamon opetustoiminta perustuu lakiin taiteen perusopetuksesta (633/1998) sekä sitä täydentävään asetukseen (813/1998). Opetushenkilöstön kelpoisuus perustuu asetukseen opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998).

Tämä opetussuunnitelma perustuu Opetushallituksen vahvistamaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteisiin (2017). Seinäjoen kaupungin kasvatus- ja opetuslautakunta on hyväksynyt tämän opetussuunnitelman 20.6.2018.

Sisällys

1 JOHDANTO	2
2 OPPILAITOS	3
2.1 Opetuksen tehtävä	3
2.2 Arvot	3
2.3 Tavoitteet	3
2.4 Oppimiskäsitys	4
3 OPETUS	4
3.1 Oppimisympäristö	4
3.2 Työtavat	5
3.2.1 Arviointi	5
3.3 Toimintakulttuuri	6
3.4 Oppilaaksi ottaminen	6
3.4.1 Lukuvuosimaksu	7
4 KUVATAITEEN PERUSOPETUS	8
4.1. Opintojen rakenne	8
4.1.1. Varhaisiän opinnot	8
4.1.2. Perusopinnot	9
4.1.3. Teemaopinnot 200h	9
4.1.4. Lisäopinnot	10
4.2. Opintojen sisällöt ja tavoitteet	10
4.2.1. Varhaisiän opintojen sisällöt ja tavoitteet	11
4.2.2. Yhteisten opintojen sisällöt ja tavoitteet	11
4.2.3. Teemaopintojen sisällöt ja tavoitteet	12
4.2.4. Lisäopintojen sisällöt ja tavoitteet	14
4.3. Arviointi	15
4.4. Yhteistyö	15
5 RYTMIMUSIIKIN TAITEEN PERUSOPETUS	16
5.1 Opintojen rakenne	16
5.1.1 Varhaisiän opinnot	16
5.1.2 Yhteiset opinnot	17
5.1.3 Teemaopinnot	17
5.1.4. Lisäopinnot	17
5.2 Opintojen sisällöt ja tavoitteet	19
5.2.1 Varhaisiän opintojen sisällöt ja tavoitteet	19
5.2.2 Yhteisten opintojen sisällöt ja tavoitteet	20
5.2.3 Teemaopintojen sisällöt ja tavoitteet	24
5.2.4. Lisäopintojen sisällöt ja tavoitteet	26
5.3 Arviointi	27
5.4. Yhteistyö	27
6 TEATTERITAITEEN PERUSOPETUS	29
6.1. Opintojen rakenne	29
6.1.2. Yhteiset opinnot	30
6.1.4 Lisäopinnot	30
6.2. Opintojen sisällöt ja tavoitteet	31
6.2.1. Varhaisiän opintojen sisällöt ja tavoitteet	31
6.2.2. Yhteisten opintojen sisällöt ja tavoitteet	31
6.2.3. Teemaopintojen sisällöt ja tavoitteet	33
6.2.4. Lisäopintojen sisällöt ja tavoitteet	34
6.3. Arviointi	34
6.4. Yhteistyö	35

1 JOHDANTO

Seinäjoen kansalaisopisto antaa taiteen perusopetusta yleisessä oppimäärässä kolmesta taiteen alasta: kuvataide, rytmimusiikki ja teatteritaide. Syksystä 2018 nämä kolme taiteen alaa yhdistyvät samaan opetussuunnitelmaan taidealakohtaisin opintokokonaisuuksin ja opetussisällöin. Tämän tarkoitus on tukea oppilaiden ajattelun taitojen ja monilukutaidon kehittymistä eri taiteiden välisyyttä hyödyntämällä. Seinäjoen kansalaisopiston taiteen perusopetuksen nimi on Luovaamo.

Kuvataidekoulu Oiva perustettiin vuonna 1982. Se on saanut nimensä kuvataiteilija Oiva Polarin mukaan. Kuvataidekoulu Oivan opetus on ollut kansalaisopiston järjestämää vuodesta 2006.

Rytmimusiikin opetus siirtyi Rythmi-instituutti ry:ltä elokuussa 2010 kansalaisopiston hallinnoimaksi opetuksiksi ja samalla opetuksesta muotoutui taiteen perusopetusta yleisessä oppimäärässä ja opetukseen tehtiin opetussuunnitelma.

Teatteritaiteen opetus alkoi Seinäjoella kulttuuriyhdistys Kurpitsan toimesta vuonna 2004. Opetukseen tehtiin opetussuunnitelma vuosina 2008-2009, jolloin opetus siirtyi kansalaisopiston alaisuuteen.

Tätä opetussuunnitelmaa on laadittu yhteistyössä taideaineiden vastuuopettajien, sekä tuntiopettajien kanssa. Opetussuunnitelmaa laadittaessa on pyritty huomioimaan oppilaiden yksilölliset tarpeet ja valmiudet, sekä taiteenalan traditio, kansalliset ja kansainväliset muutokset ja jatko-opintojen vaatimukset.

Oppilaille ja heidän huoltajilleen on annettu mahdollisuus osallistua opetussuunnitelman sisältöön vastaamalla kurssipalautteen kysymyksiin. Palautekyselyn vastaukset on huomioitu opetussuunnitelmassa.

2 OPPILAITOS

2.1 Opetuksen tehtävä

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua opetussuunnitelman mukaista tavoitteellista opetusta. Luovaamon tehtävänä on antaa taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista opetusta kuvataiteessa, rytmimusiikissa ja teatteritaiteessa. Opetus tarjoaa oppimisen iloa ja monipuolisia mahdollisuuksia taiteen tekemiseen ja kokemiseen sekä taiteesta nauttimiseen.

Luovaamon opinnot luovat pohjaa elinikäiselle taiteen harrastamiselle ja antavat taitoja ja tietoja, joita oppilas tarvitsee elämän eri aloilla. Opinnot antavat myös valmiuksia hakeutua taiteenalan jatko-opintoihin.

Oppilaita kannustetaan pohtimaan taiteen merkitystä omassa elämässä sekä vaikuttamaan omaan elinympäristöönsä taiteen keinoin. Yleisen oppimäärän opinnoissa oppilaat kokeilevat, harjoittelevat ja soveltavat taiteenalan ilmaisukeinoja moniaistisesti. Oppilaita kannustetaan tutustumaan taiteenalaan historiallisesta ja yhteiskunnallisesta näkökulmasta.

2.2 Arvot

Taiteen perusopetus perustuu arvopohjalle, jossa kunnioitetaan ihmisoikeuksia, tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja kulttuurien moninaisuutta. Taiteen perusopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle. Sosiaalisesti kestävä tulevaisuus vaalii yhteisöllisyyttä ja on tärkeä osa syrjäytymisen ehkäisyä. Kulttuurisesti kestävä kehitys edistää ihmisten ja alueiden hyvinvointia sekä mahdollistaa eri kulttuurien säilymisen ja kehittymisen. Seinäjoen kansalaisopiston taiteen perusopetus luo pohjaa aktiiviseen kansalaisuuteen.

Luovaamon perustoiminta on yksilön tasa-arvoisuutta ja yhdenvertaisuutta kunnioittavaa. Toiminta perustuu kaikkien palvelujen ja prosessien osalta tasa-arvoisuuteen ja yhdenvertaisuuteen, jonka toteutumisesta kertoo työyhteisössä tehty tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Toiminnan monimuotoisuuden ja ainutlaatuisuuden vuoksi on erityisen tärkeää, että syrjintää ei hyväksytä organisaatiossa missään olomuodossa. Luovaamo, kuten koko Seinäjoen kansalaisopisto, vahvistaa Seinäjoen kaupungin strategisten painopisteiden mukaista kehitystä mahdollistamalla lapsille ja nuorille hyvinvointia ja sosiaalisia taitoja edistävää taiteen perusopetusta ilman soveltuvuustestejä. Seinäjoen kansalaisopiston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma tarkistetaan ja uudistetaan aina tarvittaessa, mutta vähintään kolmen vuoden välein.

2.3 Tavoitteet

Opetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan luovaa ajattelua ja tukea opiskelu- ja vuoro-

vaikutustaitojen kehittymistä. Luovaamossa tavoitellaan lapsen oman taidesuhteen syntymistä taiteiden moninaisella kentällä. Oppilasta ohjataan keskittyneeseen, määrätietoiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä rakentavaan toimintaan yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Tarkoituksena on herättää oppilaissa kipinä taiteeseen itseilmaisun kanavana, sekä taiteen harrastamiseen kuluttajana ja tekijänä.

2.4 Oppimiskäsitys

Luovaamon opetus perustuu ihmiskäsitykseen, jossa ihminen on ainutkertainen ja toimii vuorovaikutuksessa toisten ihmisten kanssa sekä vaikuttaa aktiivisesti elämäänsä. Opetus painottuu oppimiskäsitykseen, jossa oppilas on aktiivinen toimija. On tärkeää, että oppilas oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti niin itsenäisesti kuin yhdessä muiden kanssa. Opiskelussa on keskeistä tekemisen, kokemisen ja oppimisen ilo sekä halu, taito, uteliaisuus ja uskallus tulkita persoonallisesti. Näiden myönteisten tunnekokemusten kautta oppilaat innostuvat kehittämään omaa osaamistaan. Luovaamossa otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset erot ja tuetaan oppilaan kehittymistä hänen omista lähtökohdistaan.

Taiteen perusopetuksessa oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista. Oppiminen on kaikilla taiteenaloilla kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi, joka kehittää oppilaan tietoja ja taitoja monipuolisesti mahdollistaen rakennuspalikoita hyvään elämään. Tämän vuoksi Luovaamossa pyritään tarjoamaan taidealojen välisiä oppimiskokemuksia, jolloin vuorovaikutus ympäristön kanssa, eri aistien käyttö ja keuhollisuus pääsevät tukemaan oppimista.

Luovaamossa painotetaan lapsen ja nuoren luovuutta oppimisen prosessissa, miniluovuutta. Luovalle prosessille on tyypillistä, että ne muuttuvat spontaanisti tai niitä joudutaan muuttamaan saatujen kokemusten mukaan. Luovaamossa opetus ei ole kahlitsevaa, vaan on haluttu jättää tilaa luovalle prosessille, joka mahdollistaa lapsen luovuuden tunnistamisen, joka on luontainen osa oppimisen prosessia. Oppimisprosessissa yksilöä voidaan rohkaista miniluovuuteen ja tässä opettajat ovat avainroolissa.

3 OPETUS

3.1 Oppimisympäristö

Taiteen perusopetuksessa oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja käytäntöjä, joissa taiteenalan opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Luovaamon opiskeluympäristö tukee oppilaan kasvua ja oppimista sekä antaa hänelle onnistumisen kokemuksia, koska opiskeluympäristö on ilmapiiriltään avoin, myönteinen ja oppilasta rohkaiseva - fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallinen ja toimiva.

Monipuolisten oppimisympäristöjen tarkoituksena on tukea oppilaiden kasvua ja innostaa heidät oppimiseen. Ne myös tarjoavat jokaiselle oppilaalle mahdollisuuden onnistumiseen ja osaamisen kokemuksiin. Tavoitteena on, että oppimisympäristöt luovat edellytykset taiteenalan ominaiseen aktiiviseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Tavoitteena on myös luoda edellytyksiä taiteiden välisen osaamisen kehittämiseen. Oppimisympäristöjen suunnittelussa ja kehittämisessä otetaan huo-

mioon oppilaiden tarpeet, taidot ja kiinnostuksen kohteet sekä oppilaitoksen ulkopuolella tapahtuva osaamisen karttuminen. Asianmukaiset tilat, työvälineet ja materiaalit sekä tieto- ja viestintäteknologian tarkoituksenmukainen käyttö antavat mahdollisuuden taiteenalan opiskeluun opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Oppimisympäristöjen valinnassa otetaan huomioon oppilaitoksen ulkopuolisten toimijoiden tarjoamat mahdollisuudet. Erilaiset yhteistyöhankkeet muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kanssa tuovat sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi opintoja.

3.2 Työtavat

Työtapojen valintaan vaikuttavat yleisen oppimäärän tavoitteet sekä oppilaiden tarpeet, edellytykset ja kiinnostuksen kohteet. Työtapoja valittaessa on huomioitava opittavan asian luonne ja työskentelyn prosessinomaisuus. Työtapojen valinnalla voidaan vahvistaa myös oppilaan motivaatiota ja itseohjautuvuutta, jolloin opetukseen sitoutuminen ja motivointi tunneille osallistumiseen helpottuvat.

Luovaamon opettajilta edellytetään oman taiteenalan osaamista, sekä pedagogista soveltuvuutta. Opettajien tulee suhtautua avoimesti Luovaamon taidealoihin ja soveltaa omaa osaamistaan taiteiden välisiin projekteihin. Työtapojen tulee mahdollistaa monipuolinen työskentely taiteiden väleillä.

Opetuksessa valitaan työtapoja, jotka kannustavat vuorovaikutukseen, yhdessä tekemiseen, toisilta oppimiseen ja oman oppimisen reflektointiin. Luovaamossa hyödynnetään teknologiaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Työtapojen monipuolisuutta edistetään hyödyntämällä paikallisia kulttuuripalveluja, verkostoja, toimijoita ja globaaleja mahdollisuuksia. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi opintomatkoja, tutustumiskäyntejä tai osallistumista katselmuksiin.

Työtapojen valinnan tavoitteena on tukea tutkivaa asennetta uuden oppimisessa ja kriittisen ajattelun kehittymistä. Oppilaita kannustetaan kokeilemiseen, improvisointiin ja sattuman hyödyntämiseen.

Oppilaita ohjataan ymmärtämään kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen. Erityisesti teatteritaiteessa on tärkeää valita työtapoja niin, että ne tukevat oppilaan kokonaisvaltaisen fyysisen ilmaisun kehittymistä. Harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat merkityksellisiä taitojen kehittämisen kannalta. Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ja kannustava palaute vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta.

3.2.1 Arviointi

Oppilaan oppimista ohjataan ja arvioidaan monipuolisesti oppimisprosessin eri vaiheissa. Arviointi ja sen pohjalta annettava jatkuva palaute on vuorovaikutteista ja edistää oppilaiden osallisuutta oppimisprosessiin. Oppilaita ohjataan oman oppimisen pohdintaan itsearviointi- ja vertaisarviointitaitoja kehittämällä. Oppilaita rohkaistaan havainnoimaan omaa ja yhteistä työskentelyä sekä antamaan rakentavaa palautetta. Arviointi opintojen aikana perustuu opetussuunnitelmassa kuvattuihin yhteisten opintojen ja teemaopintojen opintokokonaisuuksien tavoitteisiin. Opintojen aikaisessa arvioinnissa otetaan huomioon näissä opetussuunnitelman perusteissa kuvatut taiteenalan yleisen oppimäärän arvioinnin koh-

teet. Arviointi ei kohdistu opiskelijoiden arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.

Tarkemmat tiedot arvioinnin toteuttamisesta löytyvät taidealakohdittain.

3.3 Toimintakulttuuri

Oppilaitoksen yhteinen toimintakulttuuri edistää taiteen perusopetuksen tehtävän, arvoperustan ja oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteuttamista. Toimintakulttuuri muotoutuu työtä ohjaavien normien tulkinnasta, vakiintuneista käytänteistä sekä toimintakulttuurin jäsenten ajattelu- ja toimintatavoista. Toimintakulttuuri tulee näkyväksi kaikessa toiminnassa ja vaikuttaa oppilaan kokemukseen osallisuudesta ja opetuksen laadusta.

Taiteen perusopetuksessa on tavoitteena luoda oppimista ja kestävää hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria, mikä edellyttää aitoa kohtaamista sekä välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta. Lähtökohtana on yhteisön jäsenten kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan. Kannustavassa toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisten kautta. Arjen valinnoissa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus ja kieli-tietoisuus. Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa myös taiteenalaan liittyvien oikeudellisesti suojeltujen etujen kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen.

Toimintakulttuurin kehittäminen tarkoittaa jatkuvaa pedagogiikan ja taiteenalan osaamisen kehittämistä. Olennaista toimintakulttuurin kehittämisessä on oppilaitoksen johtaminen sekä opetuksen arkikäytäntöjen organisointi, suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi. Opetuksen järjestäjän toimesta järjestetään Luovaamon opettajille yhteisiä tapaamisia vähintään kerran lukuvuoden aikana. Taidealakohtaisia tapaamisia järjestetään vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa.

Avointa ja rakentavaa vuorovaikutusta tarvitaan sekä oppilaitosyhteisön sisäisessä että huoltajien ja muiden tahojen kanssa tehtävässä yhteistyössä. Luovaamossa vanhemmille annetaan mahdollisuus osallistua lastensa harrastukseen mahdollisuuksiensa mukaan, esimerkiksi seuraamalla oppituntia erikseen sovittavana ajankohtana. Oppilaille ja vanhemmille lähetetään lukuvuosittain palautekysely, jonka tarkoituksena on tarkastella mahdollisia kehittämisen kohteita.

3.4 Oppilaaksi ottaminen

Luovaamon oppilaspaikkaa haetaan kansalaisopiston ilmoittautumisjärjestelmän kautta, (helmi.seinajoki.fi). Luovaamon opiskelijavalinta perustuu ilmoittautumisjärjestykseen. Vapaa oppilaspaikka täytetään ilmoittautumisjärjestystä noudattaen, mutta kuitenkin sopivan ryhmädynamiikan rakentamiseksi opetuksen järjestäjä tarkastelee hakijan ja ryhmän ikäkauman, taiteen tekemisen taidot (lähinnä bändisoitto) ja sosiaalisten valmiuksien kohtaamisen. Tähän perustuen oppilaalla on mahdollisuus käydä tutustumassa vapaan oppilaspaikan opintoryhmään, ennen lopullista päätöstään aloittaa taiteen perusopetuksessa. Opetuksen järjestäjä tekee päätöksen oppilaaksi ottamisesta, yhteistyössä tuntiopettajien kanssa. Ilmoitus oppilaspaikasta tehdään puhelimitse tai sähköpostitse oppilaan kotiin.

Opetusryhmiä täydennetään pääasiassa syksyisin ennen opetuskauden alkua. Kesken lukuvuoden voidaan täydentää ryhmiä, jos ryhmäkoot sallivat.

Ryhmäkoot taideoittain

- Kuvataide: 10-12 oppilasta
- Rytmimusiikki: 4-6 oppilasta
- Teatteritaide: 8-15 oppilasta

Opetuksen järjestäjällä on oikeus rajata ryhmäkoko tarvittaessa myös pienempään, jos tavoitteellinen oppiminen niin vaatii.

Taiteen perusopetuksen yleistä oppimäärää voidaan tarvittaessa yksilöllistää vastaamaan oppilaan opiskelu- ja oppimisedellytyksiä. Tämä voi tarkoittaa tavoitteiden, sisältöjen, opiskeluajan, opetuksen toteuttamistavan, tarvittavien tukitoimien ja arviointimenettelyn yksilöllistämistä. Opetuksen yksilöllistämisen onnistumiseksi tarvitaan tiivistä yhteistyötä vanhempien ja huoltajien kanssa.

3.4.1 Lukuvuosimaksu

Luovaamon lukuvuosimaksut on jaettu kausimaksuihin, joista ensimmäinen tulee syksyisin ja toinen keväisin. Lukuvuosimaksut sisältävät opetusta 29-30 viikkoa/ lukuvuosi. Laskut tulevat kotiosoitteeseen. Mikäli lukukausimaksua ei ole suoritettu annettuun eräpäivään mennessä, se siirtyy perintätoimiston perittäväksi. Jos perintätoimistossa on kahden lukukauden maksut maksamatta, oppilaalta evätään opiskeluoikeus seuraavan lukukauden alusta lukien.

Luovaamon opinnoissa on sisaralennus, joka koskee samassa taiteenalassa koskevia sisaruksia. Sisaralennus on 20e/ lukukausi jokaisessa taiteen alassa.

4 KUVATAITEEN PERUSOPETUS

Luovaamon kuvataiteen perusopetus toteutetaan ilmapiirissä, jossa jokaisella oppilaalla on oikeus olla sellainen kuin on. Opetus on tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää oppilaan yksilölliset piirteet huomioiden. Taiteellisen työskentelyn ja toiminnan perusta on turvallinen ja avoin oppimisympäristö, jossa erilaisuus ei ole uhka vaan luovan toiminnan edellytys. Opetuksen sisällöt ja opetustavat valitaan oppilaan taitotaso, kehitysvaihe ja ikä huomioiden. Iän ja taidon karttuessa oppilaan omalle suuntautumiselle ja yksilölliselle ilmaisulle annetaan yhä enemmän tilaa.

Ihminen, luonto ja kulttuuri ovat kuvataiteen tutkimisen kohteena. Luovaamon opetuksessa harjoitellaan näkemisen taitoa, ajattelua ja keskustelua, kokeillaan erilaisten välineiden ja materiaalien mahdollisuuksia sekä kokeillaan uusia tekniikoita ja teknologioita. Opinnoissa käsitellään oppilaiden omien töiden sisältöjä ja merkityksiä, ja niiden suhdetta kulttuuriin ja yhteiskuntaan. Opetuksessa tutustutaan myös eri aikakausiin, kulttuureihin ja taiteen lajeihin. Kuvataiteessa ollaan vuorovaikutuksessa ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Toisaalta ammennetaan ajankohtaisista ilmiöistä sisältöjä opetukseen ja toisaalta ”liikutaan ulos luokkahuoneesta”. Esimerkiksi näyttelytoiminta ja mielekkäät yhteistyöprojektit muiden toimijoiden kanssa kasvattavat ja kannustavat oppilasta tieteiden ja taiteiden välisyyteen ja ammattilaisten työhön.

Opinnoissa harjoitellaan tutkimaan erilaisia ympäristöjä, kuten rakennettuja ympäristöjä, luonnonympäristöjä ja esineympäristöjä. Ympäristöjä tutkitaan ja arvioidaan esteettisestä, ekologisesta ja eettisestä näkökulmasta. Töitä tehdään eri materiaalien, tekniikoiden ja välineiden avulla tarkoituksenmukaisesti, turvallisesti ja kestävän kehityksen mukaisesti.

4.1. Opintojen rakenne

Opintojen rakenne noudattaa taiteen perusopetuksen yleiselle oppimäärälle asetettua 500h:in kokonaisuutta, joka jaetaan perusopintoihin (300h) ja teemaopintoihin (200h). Perusopinnot ovat kaikille yhteiset ja samat. Teemaopinnot ovat vapaavalintaiset. Luovaamon kuvataiteessa opetuskausi on 14 viikkoa syyskaudella ja 16 viikkoa kevätkaudella.

4.1.1. Varhaisiän opinnot

Varhaisiän opinnot voivat kestää yhden tai kaksi lukuvuotta, riippuen missä iässä oppilas tulee mukaan opintoihin. Opinnot on suunnattu 5-7-vuotiaille ja toiselle luokalle siirtyesään oppilas siirtyy varsinaisiin taiteen perusopetuksen opintoihin, opintokokonaisuus 1:seen.

- Kuvataidetunti 90min kerran viikossa.

4.1.2. Perusopinnot

Opintokokonaisuus 1 (8v) 60h

- Opintokokonaisuuden suorittaminen kestää yhden lukuvuoden.
- Kuvataidetunti 90min kerran viikossa.

Opintokokonaisuus 2 (9v) 60h

- Opintokokonaisuuden suorittaminen kestää yhden lukuvuoden.
- Kuvataidetunti 90min kerran viikossa.

Opintokokonaisuus 3 (10v) 60h

- Opintokokonaisuuden suorittaminen kestää yhden lukuvuoden.
- Kuvataidetunti 90min kerran viikossa.

Opintokokonaisuus 4 (11v) 60h

- Opintokokonaisuuden suorittaminen kestää yhden lukuvuoden.
- Kuvataidetunti 90min kerran viikossa.

Opintokokonaisuus 5 (12v) 60h

- Opintokokonaisuuden suorittaminen kestää yhden lukuvuoden.
- Kuvataidetunti 90min kerran viikossa.

4.1.3. Teemaopinnot 200h

Teemaopinnot on suunnattu jo 13vuotta täyttäneille. Opintokokonaisuudet toteutuvat, jos ilmoittautuneita ryhmään on tarpeeksi. Jos jokin ryhmä on peruuntumassa, oppilaalle tarjotaan paikkaa toisesta opintokokonaisuudesta.

Oppilasta kannustetaan valitsemaan eri opintokokonaisuuksia eri vuosina saadakseen monipuolisen ja kattavan kuvan kuvataiteesta.

Piirustus ja maalaus 80h

- Opintokokonaisuuden suorittaminen kestää yhden lukuvuoden
- Kuvataidetunti 120min kerran viikossa.

Piirustus ja grafiikka 80h

- Opintokokonaisuuden suorittaminen kestää yhden lukuvuoden
- Kuvataidetunti 120min kerran viikossa.

Piirustus, maalaus ja muotoilu 80h

- Opintokokonaisuuden suorittaminen kestää yhden lukuvuoden
- Kuvataidetunti 120min kerran viikossa.

Maalaus 80h

- Opintokokonaisuuden suorittaminen kestää yhden lukuvuoden.
- Kuvataidetunti 120min kerran viikossa.

Keramiikka 80h

- Opintokokonaisuuden suorittaminen kestää yhden lukuvuoden.
- Kuvataidetunti 120min kerran viikossa.

4.1.4. Lisäopinnot

Kuvataiteessa voidaan järjestää yksin tai yhdessä muiden taiteen perusopetuksen toimijoiden kanssa valinnaiskursseja, joilla oppilas voi täydentää tietoja ja taitojaan oman kiinnostuksen mukaan. Koulutuksen järjestäjä voi hyväksi lukea valinnaiskursseja osana taiteen perusopetuksen opintokokonaisuuksia.

Opintokokonaisuus 6

Loma-aikojen kurssit: 5-30h

Niille oppilaille, jotka aloittavat opinnot myöhemmin kuin kahdeksanvuotiaana, eikä perusopintoja ehdi muutoin suorittaa. Loma-aikojen kurssit sijoittuvat kesäloman alkuun, mutta voivat sijoittua myös koulujen syys- ja talvilomille. Opintokokonaisuus luetaan osaksi perusopintoja. Lisäopintoina innokkaille oppilaille, jotka haluavat jatkaa kuvataiteen perusopintoja myös loma-aikana.

Opintokokonaisuus 7

Projektit 5-30h

Opintokokonaisuus voidaan järjestää yhteistyössä muun taiteen perusopetuksen kanssa, tai muiden organisaatioiden kanssa. Opinnot voidaan hyväksilukea osaksi kokonaisopintoja.

Opintokokonaisuus 8

Syventävät teemaopinnot 5-30h

Opintokokonaisuus keskittyy syvemmin ennalta määriteltyyn aihealueeseen. Opinnot monipuolistavat ja syventävät oppilaan tietoja ja taitoja kyseisestä aihealueesta. Opintokokonaisuuden sisältö vaihtelee tarpeen, kysynnän ja opettajien saatavuuden mukaan. Opinnot voidaan hyväksilukea osaksi kokonaisopintoja.

4.2. Opintojen sisällöt ja tavoitteet

Kuvataiteessa ei pelkästään opita teknisiä taitoja, vaan myös tekemistä vuorovaikutuksessa muiden ja ympäristön kanssa. Tavoitteena on elinikäinen suhde taiteeseen ja kulttuuriin. Tähän liittyy oman kulttuuriperinnön vahvistaminen, mutta myös monikulttuurisuuden ymmärtäminen. Suvaitsevaisuus ja monimuotoisuus ovat keskeisiä vaikuttimia turvallisen ilmapiirin ja ryhmädynamiikan muotoutumisessa.

Oppilas oppii tulkitsemaan ja havainnoimaan ympäristöään, saamaan onnistumisen elämyksiä, mutta oppii myös hyväksymään epäonnistumista. Onnistumiseen kasvetaan epäonnistumisten kautta. Taidekasvatus kehittää itsenäistä ajattelua ja itsestänselvyyksien kyseenalaistamista. Se edesauttaa ongelmien ratkaisemista ja uusien toimintatapojen löytämistä. Näin se valmentaa oppilasta myös yleisesti elämään ja yhteiskuntaan, ja ihmisenä olemiseen. Kuvataiteessa oppilas löytää aidon motivaation tekemiseen oman kiinnostuksensa kautta. Oppilas voi olla aktiivinen myös työtapojen ja -välineiden valinnassa. Toisinaan työtä voidaan mennä tekemään myös luokkahuoneen ulkopuolelle opettajan valvonnassa.

4.2.1. Varhaisiän opintojen sisällöt ja tavoitteet

Varhaisiän kuvataidekasvatuksen tavoitteena on taidesuhteeseen kasvattaminen. Tavoitteena on, että kokemukset kuvataiteesta ovat myönteisiä ja luovat pohjaa myöhemmille taiteiden opinnoille ja kiinnostukselle. Opetuksen tarkoitus on tukea lapsen itsetuntemusta, ilmaisua ja luonnollista uteliaisuutta.

Oppilaat tutustuvat erilaisiin materiaaleihin ja työtapoihin, sekä harjoittelevat ajatustensa ja tunteidensa ilmaisemista kuvataiteen ja leikin keinoin. Keskeistä on myös oppia toimimaan yhdessä ja huomioimaan muut ryhmän jäsenet.

4.2.2. Yhteisten opintojen sisällöt ja tavoitteet

Yhteisissä opinnoissa harjoitellaan taiteen tekemisen perustaitoja. Opinnot etenevät tasolta toiselle niin, että tiedot ja taidot monipuolistuvat ja syvenevät. Opetuksen tarkoituksena on tukea oppilaan minäkuvan muodostumista, taidesuhdetta ja ilmaisua. Taiteellisessa työskentelyssä harjoitellaan ilmaisemaan omia ajatuksia ja tunteita erilaisia tekniikoita ja materiaaleja hyödyntäen. Lisäksi harjoitellaan arvioimaan sanallisesti omia ja muiden töitä.

Osallisuus ja vaikuttaminen toteutuvat kaikissa opintokokonaisuuksissa osallistumalla vuosittain järjestettävään kevätnäyttelyyn.

Opintokokonaisuus 1

Opintokokonaisuus 1:ssä piirretään, maalataan, muotoillaan ja tehdään kuvia painaen. Lapset tutustuvat oman työskentelynsä kautta erilaisiin tapoihin tehdä taidetta. Kulttuuriin ja taiteeseen tutustutaan erilaisten tehtävien kautta. Kuvien tarkastelu ja moninaisten havaintojen teko omista ja muiden kuvista kehittää visuaalista kuvanluku- ja arviointitaitoa. Opinnoissa harjoitellaan ryhmässä toimimista ja toisten huomioonottamista sekä omista välineistä huolehtimista.

Opintokokonaisuus 2

Opintokokonaisuus 2:ssa jatketaan tutustumista laajemmin kuvataiteeseen oman työskentelyn kautta, ja opitaan yhä monipuolisemmin tekemään taidetta piirtäen, maalaten, muotoillen ja painaen kuvia. Työskentelyyn keskittymistä harjoitellaan aikaisempaa laajemmilla tehtävillä. Kuvien tarkastelu ja moninaisten havaintojen teko jatkuu aikaisemmin opitun lisäksi. Tunneilla keskustellaan omista ja muiden kuvista, jonka avulla kehitetään visuaalista kuvanluku- ja arviointitaitoa. Opinnoissa jatketaan ryhmässä toimimisen harjoittelua ja toisten huomioonottamista sekä omista välineistä huolehtimista.

Opintokokonaisuus 3

Kolmannessa opintokokonaisuudessa oppilas harjoittelee opittujen taitojen avulla omaa ilmaisuaan. Työskentelyssä käytetään kuvataiteen perusvälineistöä, jota oppilas osaa käyttää monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

Keskeisiä ilmaisutapoja ovat piirtäminen, maalaaminen, kuvien painaminen ja muotoilu. Visuaalista kuvanluku- ja arviointitaitoa opitaan antamalla ja vastaanottamalla palautetta omista ja muiden tekemistä töistä. Samalla oppilas oppii ottamaan toiset huomioon ja arvostamaan yksilöllistä erilaisuutta.

Opintokokonaisuus 4

Opintokokonaisuus 4:ssä oppilas harjoittelee ja kehittää jo opittujen taitojen avulla omaa ilmaisuaan. Opintokokonaisuuden tehtävien sisältö vaatii aiempia opintoja enemmän itsenäistä ajattelua ja ongelmanratkaisukykyä.

Työskentelyssä käytetään kuvataiteen perusvälineistöä. Keskeisiä ilmaisutapoja ovat piirtäminen, maalaaminen, kuvien painaminen ja muotoilu. Oppilasta kannustetaan itsenäisesti soveltamaan, kokeilemaan ja yhdistelemään erilaisia työskentelytapoja. Oppilasta rohkaistaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta omista ja muiden tekemistä töistä. Tällä pyritään vahvistamaan oppilaan visuaalista kuvanluku- ja arviointitaitoa.

Opintokokonaisuus 5

Opintokokonaisuus 5 on yhteisten opintojen viimeinen opintokokonaisuus. Tavoitteena on ohjata oppilasta syventämään omaa ilmaisuaan ja kannustaa pitkäjänteiseen työskentelyyn. Kuvataide tehtävien toteuttaminen edellyttää ennestään enemmän oppilaan itsenäistä ajattelua ja ongelmanratkaisukykyä.

Työskentely on monipuolista ja ilmaisutapoina vahvistetaan piirtämistä, maalaamista, kuvien painamista ja muotoilua. Oppilas osaa aktiivisesti antaa ja vastaanottaa palautetta omista ja muiden tekemistä töistä. Oppilas ottaa toiset huomioon ja osaa arvostaa yksilöllistä erilaisuutta.

4.2.3. Teemaopintojen sisällöt ja tavoitteet

Teemaopintojen aikana oppilas suuntautuu omiin kiinnostuksen kohteisiin. Hän syventää taitojaan ja tietojaan ja perehtyy aiempaa perusteellisemmin materiaalien ja tekniikoiden mahdollisuuksiin. Oppilaan taidesuhde syvenee, kyky itsenäiseen työskentelyyn kehittyy ja hän oppii tekemään valintoja omassa ilmaisussaan ja perustelemaan niitä. Identiteetin kasvun myötä hän oppii tulkitsemaan ja arvioimaan visuaalista kulttuuria eri näkökulmista.

Piirustus ja maalaus

Opinnot syventävät oppilaan ajattelua ja ilmaisua työskennellen piirtäen ja vesiliukoisilla väreillä maalaten. Opinnoissa pyritään työskentelemään pitkäjänteisesti omiin töihin keskittyen luonnostelusta aina valmiisiin töihin asti. Taide on prosessi, johon sisältyy myös epäonnistumisia, ja nekin voivat osoittautua tarpeelliseksi omassa myöhemmässä taiteellisessa kehityksessä.

Kuvia tehdään ja niistä keskustellaan ja niitä arvioidaan. Tehtävissä käsitellään monipuolisesti ympäröivää maailmaa, sen ilmiöitä sekä erilaisia kulttuureita ja niiden historiaa. Tehtävät vaihtuvat vuosittain, tavoitteena on saada ilmenettyä omia ajatuksiaan kuvallisin keinoin. Tehtävät tavoittelevat oppilaan oman sisäinen maailman ja ulkoinen meitä ympäröivän todellisuuden kohtaamista kuvissa. Refleктоimalla omia ja muiden ratkaisuja taiteellinen ajattelu kehittyy. Oppilaan kuvataiteen laajuuden ja moninaisuuden ymmärtäminen kasvaa. Oppilas oppii arvostamaan omaa taidettaan ja arvottamaan kuvataidetta laajemminkin.

Osallisuutta ja vaikuttamista omaan kulttuuriympäristöön luodaan taidekoulun vuotuisessa näyttelyssä ja muissa mahdollisissa näyttelyissä sekä yhteistyöprojekteissa.

Piirustus ja grafiikka

Opinnot syventävät oppilaan ajattelua ja ilmaisua työskennellen erilaisten piirustus ja grafiikan menetelmien avulla. Opinnoissa pyritään työskentelemään pitkäjänteisesti omiin töihin keskittyen luonnostelusta aina valmiisiin töihin asti. Taide on prosessi, johon sisältyy myös epäonnistumisia, ja nekin voivat osoittautua tarpeelliseksi omassa myöhemmässä taiteellisessa kehitymisessä.

Kuvia tehdään ja niistä keskustellaan ja niitä arvioidaan. Tehtävissä käsitellään monipuolisesti ympäröivää maailmaa, sen ilmiöitä sekä erilaisia kulttuureita ja niiden historiaa. Tehtävät vaihtuvat vuosittain, tavoitteena on saada ilmenettyä omia ajatuksiaan kuvallisin keinoin. Tehtävät tavoittelevat oppilaan oman sisäinen maailman ja ulkoisen meitä ympäröivän todellisuuden kohtaamista kuvissa. Reflektoidulla omia ja muiden ratkaisuja taiteellinen ajattelu kehittyy. Oppilaan kuvataiteen laajuuden ja moninaisuuden ymmärtäminen kasvaa. Oppilas oppii arvostamaan omaa taidettaan ja arvottamaan kuvataidetta laajemminkin.

Osallisuutta ja vaikuttamista omaan kulttuuriympäristöön luodaan taidekoulun vuotuisessa näyttelyssä ja muissa mahdollisissa näyttelyissä sekä yhteistyöprojekteissa.

Piirustus, maalaus ja muotoilu

Opinnot syventävät oppilaan ajattelua ja ilmaisua piirustus-, maalaus- ja muotoilutehtävien avulla. Opinnoissa työskennellään pitkäjänteisesti omiin töihin keskittyen aina luonnostyöskentelystä valmiisiin töihin asti. Opintokokonaisuuden tehtävissä korostuu ideointi- ja ongelmanratkaisukyky, ja niissä käsitellään rakennettua lähiympäristöä ja ympäröivää maailmaa. Tehtävien aiheet vaihtuvat vuosittain.

Reflektoidulla omia ja muiden ratkaisuja oppilaan ajattelu kehittyy ja hänen kuvataiteen laajuuden ja moninaisuuden ymmärtäminen kasvaa. Oppilas ottaa toiset huomioon ja osaa arvostaa yksilöllistä erilaisuutta. Osallisuutta ja vaikuttamista omaan kulttuuriympäristöön luodaan taidekoulun vuotuisessa näyttelyssä ja muissa mahdollisissa näyttelyissä sekä yhteistyöprojekteissa.

Maalaus

Opinnot syventävät oppilaan ajattelua ja ilmaisua työskennellen erilaisilla maalaustekniikoilla. Opitaan maalaustekniikoita vesiliukoisista väreistä aina öljy- ja temperamaaleihin. Maalausopinnoissa opitaan valmistamaan itse maalaus pohjia ja huoltamaan maalausvälineitä.

Kuvia tehdään ja niistä keskustellaan ja niitä arvioidaan. Tehtävissä käsitellään monipuolisesti ympäröivää maailmaa, sen ilmiöitä sekä erilaisia kulttuureita ja niiden historiaa. Tehtävät vaihtuvat vuosittain, tavoitteena on saada ilmenettyä omia ajatuksiaan kuvallisin keinoin. Tehtävät tavoittelevat oppilaan oman sisäinen maailman ja ulkoisen meitä ympäröivän todellisuuden kohtaamista kuvissa. Refleктоimalla omia ja muiden ratkaisuja taiteellinen ajattelu kehittyy. Oppilaan kuvataiteen laajuuden ja moninaisuuden ymmärtäminen kasvaa. Oppilas oppii arvostamaan omaa taidettaan ja arvottamaan kuvataidetta laajemminkin. Osallisuutta ja vaikuttamista omaan kulttuuriympäristöön luodaan taidekoulun vuotuisessa näyttelyssä ja muissa mahdollisissa näyttelyissä sekä yhteistyöprojekteissa.

Keramiikka

Opinnot syventävät oppilaan ajattelua ja ilmaisua työskennellen erilaisilla keramiikan tekniikoilla. Opintokokonaisuudessa tutustutaan eri savilaatuihin ja harjoitellaan erilaisia käsinrakennus- ja koristelutekniikoita. Taitojen karttuessa siirrytään vaativimpiin tekniikoihin oppilaan oman kiinnostuksen mukaisesti. Tavoitteena on antaa oppilaalle valmiudet taiteelliseen työskentelyyn keramiikan ja kuvanveiston menetelmin.

Opintokokonaisuudessa tutustutaan seuraaviin keramiikan tekniikoihin: muotoilu, makkara- ja levytekniikka, nipistelytekniikka, dreijaus ja valutekniikka, sekä näiden yhdistelmät. Valmiit veistokset ja esineet raakapoltetaan, koristellaan, lasitetaan ja poltetaan uudelleen kivitavaraämpötilaan.

Osallisuutta ja vaikuttamista omaan kulttuuriympäristöön luodaan taidekoulun vuotuisessa näyttelyssä ja muissa mahdollisissa näyttelyissä sekä yhteistyöprojekteissa.

4.2.4. Lisäopintojen sisällöt ja tavoitteet

Lisäopintojen sisällöt ja tavoitteet tarkentuvat aina projektikohtaisesti. Kaikkien projektien tarkoituksena on kuitenkin oppilaiden taidesuhteen syventäminen ja monipuolistaminen.

Opintokokonaisuus 6

Loma-aikojen kurssien sisältöä muokataan aina tarpeen mukaan ikäryhmälle sopivaksi. Kursseilla käsitellään opintokokonaisuuksia tiiviimmin ja nämä kurssit voidaan huomioida oppilaan kokonaistuntimäärässä. Kursseilla voivat myöhemmin aloittaneet oppilaat kiritä opintoja, mutta niille voi myös tulla kertaamaan jo opittua.

Opintokokonaisuus 7

Opinnot voivat olla projektiluontoisia esityksiä, tapahtumia, näyttelyitä muun taiteen perusopetuksen (rytmimusiikki ja teatteritaide) kanssa, tai muiden yhteistyötahojen kanssa. Taiteenalan vastuupettaja määrittelee projektien opetustuntimäärän.

Opintokokonaisuus 8

Opintokokonaisuus keskittyy syvemmin ennalta määriteltyyn aihealueeseen.

Opinnot monipuolistavat ja syventävät oppilaan tietoja ja taitoja kyseisestä aihealueesta. Opintokokonaisuuden sisältö vaihtelee tarpeen, kysynnän ja opettajien saatavuuden mukaan.

4.3. Arviointi

Oppimisen arvioinnin tehtävä on tukea oppilaan edistymistä. Arviointi on jatkuvaa ja monipuolista, ja siihen sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja sekä ohjausta itse- ja vertaisarviointiin. Kuvataiteen yleiseen oppimäärän arvioinnin kohteet ovat visuaalinen lukutaito, taidesuhte, sekä osallisuus ja vaikuttaminen.

Itsearviointinnissa oppilasta ohjataan havainnoimaan omaa työskentelyään ja tarkastelemaan oppimisen edistymistä. Oppilasta kannustetaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta sekä ohjataan arvostamaan ja kunnioittamaan toisten näkemyksiä. Oppilaan arviointitaitoja harjoitellaan opintojen kuluessa.

Yhteisissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilasta perustaitojen hankkimisessa. Jatkuvalle arvioinnilla ja palautteella vahvistetaan oppilaan ilmaisua, taidesuhteen muotoutumista ja identiteetin rakentumista. Teemaopintojen aikana oppilas suuntautuu omiin kiinnostuksen kohteisiin. Hän syventää taitojaan ja tietojaan ja perehtyy aiempaa perusteellisemmin materiaalien ja tekniikoiden mahdollisuuksiin. Arvioinnilla tuetaan oppilasta perusopinnoissa hankkimiensa taitojen laajentamisessa. Jatkuvalle arvioinnilla ja palautteella kehitetään oppilaan ajattelua, ilmaisua, tietoja ja vaikuttamismahdollisuuksia.

4.4. Yhteistyö

Kuvataiteessa yhteistyön mahdollisuudet ovat monipuoliset. Yhteistyötä pidetään yllä Luovaamon muiden taidealojen kanssa esimerkiksi projektioopintojen kautta. Koulutuksen järjestäjä voi hyväksilukea valinnaiskursseja osana taiteen perusopetuksen opintokokonaisuutta. Osa taiteen tekijäksi kasvamisesta on näyttelyihin ja muihin yhteistyöprojekteihin osallistuminen. Työt viedään yleisön nähtäville yleisille paikoille, mikä on tärkeä osa oppimisprosessia. Näyttelyyn osallistuminen opettaa vuorovaikutusta ympäristön kanssa sekä arvostuksen ja palautteen saamista.

Yhteistyö lasten ja nuorten vanhempien ja huoltajien kanssa on tärkeää ennaltaehkäisevää työtä. Kannustamme vanhempia ja opettajiamme välittömään ja avoimeen vuoropuheluun, jolloin pystymme parhaiten tukemaan oppilaidemme oppimista ja aikuisuuteen kasvamisesta. Yhteisten opintojen lukuvuosien alussa pidetään vanhemmille infotilaisuus, jossa kerrotaan lukuvuoden tavoitteista ja aikatauluista.

5 RYTMIMUSIIKIN TAITEEN PERUSOPETUS

Rytmimusiikin taiteen perusopetuksen keskiössä on yhtyesoitto, bändi. Yhtyesoitto on opiskelua ja musiikin oppimista sekä vuorovaikutustaitojen edistämistä vertaisryhmätöiden avulla. Lähtökohtana on ajatus musiikin monipuolisesta oppimisesta pienryhmässä, bändissä, jossa jokaisella instrumentilla on oma tehtävänsä lopullisessa musiikillisessa tuotoksessa. Opintoissa opetetaan bändisoittimia rummut, kitara, basso, koskettimet ja laulu. Lukuvuosittain tarkastellaan muiden instrumenttien mahdollisuutta osana bändiope- tusta. Näitä instrumentteja ovat esimerkiksi saksofoni, poikkihuilu, harmonikka. Lukuvuosit- tain tarkastellaan myös mahdollisuutta tarjota lauluyhtyeopetusta, jolloin lauluyhtye korvaa bänditunnit.

Opetusmateriaalina käytetään kattavasti eri rytmimusiikin musiikkityylejä. Opintojen aikana oppilas saa laajan käsityksen musiikkityyleistä ja niiden ominaispiirteistä. Rytmimusiikki on alun perin kuulonvaraisesti opittua ja levinyttä musiikkia. Usein äänite on ensisijainen lähde oppimisessa. Nuotti on usein kirjoitettu myöhemmin eikä esittäjien toimesta. Tämän vuoksi musiikkia opetellaan paljon korvakuulolta. Tärkeän sijan opetuksessa muodosta- vatkin opiskelijoiden omat sovitukset ja sävellykset. Kappalevalintoihin oppilaat pääsevät vaikuttamaan jo opintojen varhaisessa vaiheessa. Tällä tuetaan oppilaiden itseohjautu- vuutta ja innokkuutta musiikin harrastamiseen. Opettajan tärkeä tehtävä on sitoa oppimi- nen lasten lempikappaleiden ympärille, sillä ilman sidosta aikaisempiin musiikkikokemuk- siin tai puhutteleviin taide-elämyksiin, on lapsen hankala arvostaa opiskelemista, opetusta tai itseään musiikin oppijana.

5.1 Opintojen rakenne

Opintojen rakenne noudattaa taiteen perusopetuksen yleiselle oppimäärälle asetettua 500h:in kokonaisuutta, joka jaetaan perusopintoihin (300h) ja teemaopintoihin (200h). Pe- rusopinnot ovat kaikille yhteiset ja samat. Teemaopinnot ovat vapaavalintaiset. Luovaamon rytmimusiikissa opetuskausi on 14 viikkoa syyskaudella ja 15 viikkoa kevät- kaudella.

5.1.1 Varhaisiän opinnot

Varhaisiän opinnot voivat kestää yhden tai kaksi lukuvuotta, riippuen missä iässä oppilas tulee mukaan opintoihin ja mitkä ovat hänen musiikilliset valmiutensa. Opinnot on suunnattu 6-7-vuotiaille.

Rockari 1: 29h

- Bänditunti 45min kerran viikossa

Rockari 2: 29h

- Bänditunti 45min kerran viikossa

5.1.2 Yhteiset opinnot

Opintokokonaisuus 1 (8-9v) 75h

- Opintokokonaisuuden suorittaminen kestää kaksi lukuvuotta.

Ryskäri 1: 30h

- Bänditunti 45min kerran viikossa.

Ryskäri 2: 45h

- Bänditunti 45min kerran viikossa ja yksilötunti 25min kerran viikossa.

Opintokokonaisuus 2 (10-11v) 110h

- Opintokokonaisuuden suorittaminen kestää kaksi lukuvuotta.
- Bänditunti 60min ja yksilötunti 25min/vko

Opintokokonaisuus 3 (12-13v) 110h

- Opintokokonaisuuden suorittaminen kestää kaksi lukuvuotta.
- Bänditunti 60min ja yksilötunti 25min/vko

Opintokokonaisuus 4 (14v) 55h-70h

- Opintokokonaisuuden suorittaminen kestää yhden lukuvuoden.
- Bänditunti 60min ja yksilötunti 25min/vko
- Mahdollisuus myös tupla-aikaan instrumenttiopintojen osalta.

5.1.3 Teemaopinnot

Opintokokonaisuus 5 (15-16v) 110h

- Opintokokonaisuuden suorittaminen kestää kaksi lukuvuotta.
- Bänditunti 60min ja yksilötunti 25min/vko
- Mahdollisuus myös tupla aikaan instrumenttiopintojen osalta.

Opintokokonaisuus 6 (17-18v) 110h

- Opintokokonaisuuden suorittaminen kestää kaksi lukuvuotta.
- Bänditunti 60min ja yksilötunti 25min/vko
- Mahdollisuus myös tupla aikaan instrumenttiopintojen osalta.

5.1.4. Lisäopinnot

Opintokokonaisuus 7

Loma-aikojen kurssit: 35h

Niille oppilaille, jotka aloittavat opinnot myöhemmin kuin kahdeksanvuotiaana,

eikä perusopintoja ehdi muutoin suorittaa. Loma-aikojen kurssit sijoittuvat kesäloman alkuun, mutta voivat sijoittua myös koulujen syys- ja talvilomille.

Opintokokonaisuus 8

Rytmimusiikin harmonia ja teoria: 25h

Rytmimusiikin harmonia ja teoria opintokokonaisuus tarjotaan oppilaille, joilla on soittokemusta takana yli kolme vuotta ja joiden ikä on yli 12 vuotta. Opetus pyritään järjestämään instrumenttiryhmittäin (kitaristit oma ryhmä, rumpalit oma ryhmä jne.)

Opintokokonaisuus 9

Studiotyöskentely ja nauhoitus: 30h

Studiotyöskentelyn ja nauhoituksen viikonlopun mittainen opintokokonaisuus on tarjolla bändeille, jotka haluavat käytännön lisätietoa studiossa työskentelystä sekä nauhoittamisesta.

Opintokokonaisuus 10

Biisinteko: 30h

Biisinteon opintokokonaisuus on lyhytkurssi, jota tarjotaan pidemmällä oleville bändeille.

Opintokokonaisuus 11

Sivuaineinstrumentti: 15h/lukuvuosi

Sivuaineinstrumentti opintokokonaisuutta tarjotaan oppilaille lukuvuosittain opetusresursien puitteissa. Sivuaineeksi oppilas voi valita rummut, kitaran, basson, koskettimet tai laulun.

Opintokokonaisuus 12

Projektit: 5-30h

Projektiopintokokonaisuus voidaan järjestää yhteistyössä Luovaamon muun taiteen perusopetuksen kanssa, tai kaupungin muiden organisaatioiden kanssa.

5.2 Opintojen sisällöt ja tavoitteet

Rytmimusiikin taiteen perusopetuksen opintojen tavoitteena ovat musiikilliset elämykset, musiikin kautta yhdessä tekemisen ilo ja musiikillinen taito tavoitteellisen opiskelun avulla. Opetus on monipuolista ja pyrkii vastaamaan ajan luomiin rytmimusiikin trendeihin. Opiskelussa painottuu yhdessä oppiminen ja opiskelijoita tuetaan oman persoonallisen ilmaisun löytymisessä. Yhdessä oppimisen eli vertaisoppimistilanteessa kaikki ovat oppilaita ja opettajia, jolloin suoritus paranee, kun ympärillä on muita saman lajin harrastajia. Opiskelijoita ohjataan itsenäiseen harjoitteluun sekä oppimisensa arviointiin.

Sosiaalisia tavoitteita bändiopetuksessa ovat ryhmässä toimiminen, ryhmässä keksiminen, oman vuoron odottaminen, muiden kuunteleminen ja yhteisten sääntöjen noudattaminen. Työtapana käytetään usein musiikin kuuntelua, jolloin hahmotetaan musiikin osatekijöitä

- Dynamiikka
- Sointiväri
- Rythmi ja tempo
- Melodia
- Harmonia

Kuuntelun avulla tuetaan oppilasta suuntaamaan tarkkaavaisuutensa musiikin osatekijöihin, joita nuottikuva ei kerro, kuten

- Soittotapa
- Toisten soittoon reagointi
- Bassolinja
- Soolon kuvio
- Rumpufillit
- Musiikin tunnelma

Yhtä tärkeää kuin on opettaa oppilaille, mitä kuunnella musiikista, on opettaa, kuinka kuunnella musiikkia. Harjoiteltavien kappaleiden tueksi tulee myös nuotit, jolloin nuottikuva kohtaa kuulokuvan, ja musiikin hahmottaminen monipuolistuu.

Bändiopetus pyritään pitämään kiirettömässä ilmapiirissä oppilaita kuunnellen. Näin tuetaan oppilaan sisäisen motivaation kasvamista soittoharrastusta kohtaan.

5.2.1 Varhaisiän opintojen sisällöt ja tavoitteet

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on musiikkisuhteeseen kasvattaminen. Opintojen avulla rohkaistaan lapsen luovuutta, opetellaan musiikillisia valmiuksia ja kehitetään ja vahvistetaan itsetuntoa. Myönteiset musiikilliset elämykset muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle ja myöhemmille musiikkiopinnoille. Leikinomaisella toiminnalla edistetään lapsen ryhmässä toimimisen taitoja ja oppimisvalmiuksia.

Kokemuksia ja elämyksiä vahvistetaan ottamalla toiminnassa huomioon oppimisen moniaistisuus ja muiden taiteenalojen tarjoamat mahdollisuudet. Lukuvuosittain pyritään tarjoamaan kaikki kolme taiteenalaan kattava varhaisiän ryhmä. Ryhmä tutustuu lukuvuoden aikana kolmeen eri taiteenalaan ja näin lapsille muodostuu käsitys eri aloista, jolloin valinta kolmen taidealan välillä varsinaisiin yhteisiin opintoihin voi olla helpompaa.

Rytmimusiikin varhaisiän opinnoissa tutustutaan bändisoittimiin rummut, kitara, basso, koskettimet ja laulu. Oppilaat pääsevät kokeilemaan kaikkia näitä soittimia ymmärtääkseen, kuinka ne toimivat ja mitkä ovat instrumenttien peruseriaatteet. Tutustuminen inst-

rumenteihin ja soittotapoihin auttavat ja tukevat lapsen päätöstä omasta instrumentistaan ja henkilökohtaisesta suhteestaan musiikkiin.

5.2.2 Yhteisten opintojen sisällöt ja tavoitteet

Opintokokonaisuudet koostuvat bändiopinnoista, joihin kuuluu bänditunti ja yksilösoittotunti viikoittain. Opetuksessa painotetaan kuuntelemisen tärkeyttä ja harjoitellaan sosiaalisia valmiuksia bändisoiton avulla. Käytännön oppimistilanteessa luonnollisen osan opetusta muodostaa musiikin perusteiden omaksuminen, sillä opettajat käyttävät vakiintuneita musiikin käsitteitä opetuksessaan. Esimerkiksi nuottien aika-arvot opitaan jo ensimmäisessä opintokokonaisuudessa.

Opintokokonaisuus 1

Opintokokonaisuus 1:sen suorittaminen kestää kaksi lukuvuotta.

Soittaminen ja laulaminen

Opinnoissa tutustutaan soittimiin/ääneen ja soittamiseen/laulamiseen. Opintokokonaisuus 1:sen aikana oppilas pääsee kokeilemaan bändisoittimia rummut, kitara, basso, koskettimet ja laulu. Toiselle lukuvuodelle valitaan oma instrumentti, jolla aloitetaan yksilösoittotunnit. Instrumentin valinnassa otetaan huomioon bändien kokoonpano, ja kuullaan oppilaan toiveita.

Musiikin perussykkeen hahmottaminen on yksi merkittävimmistä asioista, johon ensimmäisessä opintokokonaisuudessa keskitytään. Tätä tukien soittamisessa korostetaan tahdin ensimmäistä iskua laittamalla kitaran, basson ja koskettimien iskut siihen.

Lapsen luontaista leikkisyyttä ja luovuutta voidaan tukea bändiopinnoissa keksimällä esimerkiksi tuttuun kappaleeseen uudet sanat. Nämä sanat voivat kuulla vaikka omaa bändiä.

Instrumenttikohtaiset tavoitteet

Rummut	Kitara	Basso	Koskettimet	Laulu
Osien tuntemus ja nimeäminen. Perustiedot ja valmiudet rumpujensoiton alkeisiin. Tutustuminen rumpujensoiton merkintätapoihin. Rummuston käsittely. Soittoergonomia. Kompeja: Beat.	Osien tuntemus ja nimeäminen. Perustiedot ja valmiudet kitaransoiton alkeisiin: Vasemman ja oikean käden perustekniikka, koordinaatioharjoitukset. Soittimen virittäminen. Plektratekniikka. Harjoitellaan soitintukierto I, IV, V ja muita uudempia variantteja I, V, VI, IV	Osien tuntemus ja nimeäminen. Perustiedot ja valmiuden bassonsoiton alkeisiin: Vasemman ja oikean käden perustekniikka, koordinaatioharjoitukset. Soittimen virittäminen. Harjoitellaan soitintukierto I, IV, V ja muita uudempia variantteja I, V, VI, IV, sekä niihin yksinkertaisia basso- linjoja. Soittoasento	Pianonsoiton perusteet. Soitetaan pääasiassa soitumerkeistä bänditunnilla, mutta oppimista tuetaan pianokappaleilla yksilötunneilla, jossa tutuksi tulee myös G- ja F-avaimet.	Rohkaiseminen laulamiseen. Tuetaan tervettä ja turvallista kasvavan lapsen äänenkäyttöä huomioimalla ääniergonomia ja lauluasento. Keskitytään suomenkieliseen musiikkiin ja tuetaan selkeää artikulointia.

Esittäminen ja ilmaiseminen

Esiintymistaidon harjoittelu aloitetaan jo opintokokonaisuus 1:ssä, sillä hyvää esiintymistaitoa tarvitaan useilla elämän alueilla. Esiintymistaidon tavoitteita ovat yksin soittaminen, yhdessä soittaminen, kappaleen läpisoitto ja rakenteen muistaminen sekä yleisönä oleminen. Tärkeässä roolissa on myös muiden kannustaminen.

Oppilaille mahdollistetaan konserttiesiintyminen kaksi kertaa lukuvuodessa. Esiintyminen voi olla pienimuotoinen vanhemmille esiintyminen harjoitustiloissa tai kauden päätöskonsertissa esiintyminen.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetellaan musiikin perusilmiöitä rytmi, melodia, harmonia ja sointiväri. Rytmien osalta opetellaan mitä ovat syke, tahti, nuotit ja tauot. Nuotinkirjoituksessa opetellaan alkeet: nuottiviivasto, nuottivain, tahtiosoitus ja tahtiviiva. Opetellaan myös nuottien nimiä ja aika-arvoja.

Opintokokonaisuus 1 sisältää varhaismusiikkiteknologiaa, koska lasten on tärkeä oppia tietämään, mistä sähkö saadaan ja kuinka se tulee soittimeen ja voimistaa sen ääntä. Oppilaiden kanssa käydään läpi seuraavat asiat musiikkiteknologiasta:

- linja pistokkeesta vahvistimen kautta soittimeen
- soittimet ja vahvistimen päälle/pois kytkennät, sekä äänenvoimakkuuden säätö
- oikeat johdot oikeaan soittimeen sekä oikeaan kohtaan vahvistimessa
- mikroфонia ei koskaan kohdisteta kaiuttimeen

Taiteidenvälinen osaaminen

Opintojen lisäksi oppilaita kannustetaan käymään konserteissa ja muissa taidetapahtumissa n. 3 tunnin verran lukuvuoden aikana.

Opintokokonaisuus 2

Opintokokonaisuus 2:sen suorittaminen kestää kaksi lukuvuotta.

Soittaminen ja laulaminen

Oppilasta ohjataan yhteismusisoinnin perustaitoihin ja keskitytään siihen, että oppilaat toimivat yhteenä. Kappaleissa keskitytään vielä tasajakoisiin rytmeihin, jolla varmistetaan, että kaikki pysyvät yhteissoitossa mukana.

Osalla soittotaito saattaa karttua nopeastikin ja onkin tärkeää pitää bänditunnin ilmapiiri avoimena ja luottavaisena. Tällöin luovaa prosessia pidetään tärkeämpänä, kuin tuotosten arviointia tai vertailua.

Instrumenttikohtaiset tavoitteet

Rummut	Kitara	Basso	Koskettimet	Laulu
Merkintätavat rummuille. Säestysrytmejä mm. Rock, Suffle Fillejä	Tutustutaan soittimen virittämiseen korvakuulolla. Lisää kieliä mukaan soittamiseen. Perustekniikanhallinta plektralla. Rock ja pop musiikin keskeinen rytmiiikka: kahdeksasosa ja kuudestoistaosa rytmiiikka. Yksiäänisen diatonisen melodiasoiton hallitseminen.	Harjoitellaan basson virittäminen. Pentatoniikka, kolmisointujen hallinta duuri/molli, perustekniikan varmistaminen, rock ja pop musiikin keskeinen rytmiiikka: kahdeksasosa ja kuudestoistaosa rytmiiikka.	Lisää kolmisointuja duurista ja mollista. Harjoitellaan melodian soittamista ja säestämistä.	Äänen käytön rentous. Rytmiikkaa. Artikulaatioon huomiota. Englanninkielisiä lauluja.

Esittäminen ja ilmaiseminen

Kappaleiden kestot pitenevät opintokokonaisuus 1:stä, joten musiikin rakenteen muistaminen saa taas lisää harjoitusta.

Opintokokonaisuus 2:ssa esiinnyttään kaksi kertaa lukuvuodessa.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Musiikin perusteita nivotaan bändisoiton yhteyteen ja harjoitellaan lukemaan perinteistä nuottikirjoitusta. Opetellaan sävellajin käsite ja nuottien aika-arvot. Tutustutaan asteikkokulkuun sekä duuri – että molliasteikoissa.

Opastetaan oppilasta havainnoimaan myös muiden oppilaiden musisointia.

Taiteidenvälinen osaaminen

Tarjotaan tilaisuuksia tutustua toiseen taiteenalan ja sen ilmaisukeinoihin tutustumiseen. Esimerkiksi vierailu Kurpitsafestareilla tai Kuvataiteen näyttelyssä.

Opintojen lisäksi oppilaita kannustetaan käymään konserteissa ja muissa taidetapahtumissa n. 5 tunnin verran lukuvuoden aikana.

Opintokokonaisuus 3

Opintokokonaisuus 3:sen suorittaminen kestää kaksi lukuvuotta.

Soittaminen ja laulaminen

Oppilaat tutustuvat kolmimuunteiseen musiikkiin kuuntelemalla, nuottikuvaan tutustumalla sekä soittamalla.

Instrumenttikohtaiset tavoitteet

Rummut	Kitara	Basso	Koskettimet	Laulu
Rumpujen viritys ja huolto. Lisää säestysrytmejä.	Barré otteet. Kitaran ja vahvistimen säätöjen käyttö halutun sointiväriin aikaansaamiseksi.	Kolmisointusointusointaminen ja omien bassolinjojen rakentaminen eri tyyleihin, neli-soinnut sekä blues, duuri ja molliasteikot, esimerkinomaisia bassolinjoja rytmimusiikin historiasta.	Tuetaan lisää melodian soittamista ja säestämistä. Vasemman käden bassolinjan laajentaminen vähintään oktaaviin.	Äänenmurroksen huomioiminen lauluissa: tärkeintä pitää yllä ergonominen laulu ja antaa keholle aikaa äänenmurrokseen. Mikrofonin käytön varmistamista ja äänentoistolaitteiden säätöjen hallintaa oman äänenkäytön tueksi.

Esittäminen ja ilmaiseminen

Rohkaistaan oppilasta tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Vahvistetaan musiikin perusteiden hallintaa niin yksilö- kuin bänditunneilla.

Vahvistetaan nuottikirjoituksen lukemista.

Opastetaan oppilasta reagoimaan omalla soitollaan myös muiden oppilaiden musisointiin.

Taiteidenvälinen osaaminen

Opintojen lisäksi oppilaita kannustetaan käymään konserteissa ja muissa taidetapahtumissa n. 5 tunnin verran lukuvuoden aikana.

Opintokokonaisuus 4

Opintokokonaisuus 4:sen suorittaminen kestää yhden lukuvuoden.

Soittaminen ja laulaminen

Laajennetaan soitettavien kappaleiden tyylejä kattamaan pop, rock, jazz, rock ja blues tyylejä. Tutustutaan kolmimuunteisuuteen.

Kaikkiin instrumenttikohtaisiin tavoitteisiin kuuluu tässä vaiheessa improvisoinnin harjoittelu, sekä groove käsitteen ja oman soiton kehittäminen toimivaksi osaksi omaa soittajapersoonaa. Harjoitellaan myös prima vista soittamista niin yksilö- kuin bänditunneilla.

Instrumenttikohtaiset tavoitteet

Rummut	Kitara	Basso	Koskettimet	Laulu
Säestysrytmiharjoituksia äänitteiden ja komppisektion kanssa. Monipuolisuutta filleihin ja päätösvaltaa oppilaalle, mitä käyttää.	Kitaran käyttö rytmimusiikissa: pop, jazz, rock ja blues-tyyleissä. Kitaran käytön hahmottamisen tukeminen kuunneltavasta musiikista. Nelisoinnut mukaan soittamiseen. Efektien käyttö.	Basson käyttö rytmimusiikissa: pop, jazz, rock ja blues-tyyleissä. Basson käytön hahmottamisen tukeminen kuunneltavasta musiikista. Nelisoinnut mukaan soittamiseen. Tyyllillisesti ja soittoteknisesti uutena slap- sekä plektrasoitto ja melodian harmonisointi sekä efektien käyttö.	Koskettimien käyttö rytmimusiikissa: pop, jazz, rock ja blues-tyyleissä. Koskettimien käytön hahmottamisen tukeminen kuunneltavasta musiikista. Nelisoitujen rakentaminen ja mukaanottaminen soittamiseen.	Analysoidaan nauhoitettuun lauluun lisättyjä efektejä. Keskitytään tyylin mukaiseen fraseeraukseen. Stemmoissa laulaminen; oman äänen kuuleminen ja suhteuttaminen toiseen laulettuun ääneen.

Esittäminen ja ilmaiseminen

Oppilaita kannustetaan omaehtoisiin esiintymisiin osallistumalla esimerkiksi kaupungin muiden järjestäjien tapahtumiin. Kevätkauden päätöskonsertissa opintokokonaisuus 4:llä on mahdollisuus esittää useampi kappale (ns. demo), joka voidaan kuvata ja käydä vielä bänditunnilla yhteisesti läpi.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Harjoitellaan poimimaan instrumenttien soittolinjoja kuunneltavasta musiikista. Toivottavaa on, että mahdollisimman moni oppilaista osallistuu teoriaopintoihin (opintokokonaisuus 8), jolloin omien kappaleiden tekeminen helpottuu musiikin hahmotuskyvyn lisääntyessä.

Taiteidenvälinen osaaminen

Soittotaidon karttuessa tarkastellaan mahdollisuutta projektiopintoihin muiden Luovaamon taidealojen osalta.

5.2.3 Teemaopintojen sisällöt ja tavoitteet**Opintokokonaisuus 5**

Opintokokonaisuus 5:sen suorittaminen kestää kaksi lukuvuotta.

Soittaminen ja laulaminen

Tuetaan oppilaan säännöllistä harjoittelua. Ohjataan oppilasta kehittämään bändisoittotaitojaan oman kiinnostuksensa mukaisesti.

Instrumenttikohtaiset tavoitteet

Rummut	Kitara	Basso	Koskettimet	Laulu
Aksentti- ja nyanssiharjoituksia. Tuetaan improvisointia.	Nelisoitujen ja moodien hallinta sekä aiemmin opitun soveltaminen mm. improvisointiin, Sointukiertojen hahmottaminen kuuntelemalla. Säestysharjoituksia sointumerkeistä eri tyyleillä. Tutustuminen yleisiin efektilaitteisiin.	Nelisoitujen ja moodien hallinta sekä aiemmin opitun soveltaminen mm. improvisointiin, bassolinjojen säveltämiseen erilaisiin musiikkien fuusioitumiin ja harmonisesti rikkaiden musiikkien hallitsemiseen. Sointukiertojen hahmottaminen kuuntelemalla.	Improvisoinnin perusteita: yleisiä nelisoituprogressioita eri sävellajeissa. Walking bass linjat vasemmalla kädellä.	Teksti-, melodia- ja rytmianalyysseja. Harjoitellaan nuottikuvasta irtautumista ja improvisaatiota. Huomioidaan laulamisen teknisiä puolia, joita hyödynnetään vaativampaan materiaaliin.

Esittäminen ja ilmaiseminen

Rohkaistaan opiskelijoita improvisointiin niin yksilö- kuin bänditunneilla.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Vahvistetaan soittolinjojen löytymistä kuunneltavasta musiikista. Vahvistetaan opiskelijoiden sovitustaitoja juuri omalle bändille. Tuetaan omannäköisen muusikkouden syntymisessä.

Taiteidenvälinen osaaminen

Kannustetaan opiskelijoita omaehtoisii esiintymisiin yhteistyötahojen kanssa, myös taiteidenväliseen työskentelyyn.

Opintokokonaisuus 6

Opintokokonaisuus 6:sen suorittaminen kestää kaksi lukuvuotta.

Soittaminen ja laulaminen

Ohjataan oppilasta käyttämään musiikin hahmottamistaitojaan musisointinsa tukena. Soitetaan paljon prima vistana uusia kappaleita.

Instrumenttikohtaiset tavoitteet

Rummut	Kitara	Basso	Koskettimet	Laulu
Vahvistetaan korvakuulolla hahmotettavien asioiden osaamista. Vahvistetaan improvisointitaitoja.	Vahvistetaan korvakuulolla hahmotettavien asioiden osaamista: sävellaji sointukierro. Vahvistetaan improvisointitaitoja.	Vahvistetaan korvakuulolla hahmotettavien asioiden osaamista: sävellaji sointukierro. Vahvistetaan improvisointitaitoja.	Vahvistetaan korvakuulolla hahmotettavien asioiden osaamista: sävellaji sointukierro. Vahvistetaan improvisointitaitoja.	Vahvistetaan nuottikuvasta irtautumista ja improvisaatiota.

Esittäminen ja ilmaiseminen

Ohjataan oppilasta esiintymään erilaisissa kokoonpanoissa ja tilanteissa.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Tuetaan oppilasta kasvamaan aktiiviseksi ja motivoituneeksi musiikin tekijäksi ja kuluttajaksi.

Taiteidenvälinen osaaminen

Oppilaita kannustetaan omaehtoiseen esiintymisiin Luovaamon ulkopuolella. Esimerkiksi oma keikka entisellä koululla, kauppakeskuksessa, tapahtumissa, ravintolassa. Oppilaat voivat tehdä myös esimerkiksi nauhoituksen, joka voi soida jossain tapahtumassa, esim. Taidenäyttelyssä. Kevätkauden päätöskonsertissa heillä on mahdollisuus esittää useampi kappale (ns. demo), joista ainakin yksi olisi bändin itse tekemä.

Tarkastellaan mahdollisuutta osallistua kesäleirin apuohjaajaksi.

5.2.4. Lisäopintojen sisällöt ja tavoitteet

Opintokokonaisuus 7

Kesäleirejä pyritään järjestämään lukuvuosittain. Yhteistyökuviot on mahdollisia niin Lastenkulttuurikeskus Louhimon kuin muidenkin taidealojen kanssa. Kesäleireillä on mahdollisuus kartuttaa bändisoiton tieto- ja taitotasoa ensimmäisestä opintokokonaisuudesta aina neljanteen opintokokonaisuuteen. Tämä mahdollistaa perusopintojen osittaisen suorittamisen kesäleirin aikana.

Opintokokonaisuus 8

Opintokokonaisuudessa käydään läpi rytmimusiikin teoriaa käytännössä helposti ja ymmärrettävästi. Tavoitteena on tutustuttaa opiskelijat erilaisten rytmimusiikkien perusasioihin sekä antaa opiskelijoille taitoja, jotka tukevat oman instrumentin soittamista ja laulamista bändissä. Tarkoituksena on, että teoria siirtyy suoraan oppilaan soittimelle ja soittoon.

Oppilaitos voi järjestää lukuvuosittain lyhytkestoisia instrumenttikohtaisia teoriaryhmiä. Näiden tarkoitus on avata oppilaille musiikin harmonia ja teorian maailmaa ja saada heidät kiinnostumaan koko lukuvuoden kestävästä rytmimusiikin harmonia ja teoria opintokokonaisuudesta.

Opintokokonaisuus on tarvittaessa osa Seinäjoen kansalaisopiston vapaan sivistystyön kurssitarjontaa. Opintokokonaisuuden jälkeen oppilaalla on mahdollisuus näytön suorittamiseen Etelä-Pohjanmaan musiikkiopistossa.

Opintokokonaisuus 9

Studiotyöskentelyssä tutustutaan Pro Tools audio-ohjelmistoon.

Opetus sisältää äänittämisen perusteet, kuten mikrofonitekniikat ja editoinnin/miksauksen.

Opintokokonaisuudessa äänitetään yksi kappale, jonka parissa työskennellään. Jokainen oppilas saa soittaa taikka laulaa, äänittää, editoida sekä miksaata omien taitojensa ja kiinnostuksiensa mukaan.

Studiotyöskentely ja nauhoitus opintokokonaisuuden tavoitteena on, että oppi-

las osaa käyttää Pro Tools:ia äänityksiin ja ymmärtää studiotyöskentelyn perusteet.

Opintokokonaisuus 10

Biisinteon opintokokonaisuudessa käydään läpi biisinteon perusosat ja pyritään saamaan yksi valmis kappale.

Opintokokonaisuus 11

Sivuaineinstrumenttivaihtoehdot ovat rummut, kitara, basso, koskettimet ja laulu. Lukuvuosisikohtaisesti myös saksofoni voi olla sivuaineena. Sivuaineessa tutustutaan lukuvuoden aikana sivuaineen peruserätyksiin opintokokonaisuusien 1 ja 2 mukaisesti.

Opintokokonaisuus 12

Projektiopinnot voivat olla projektiluontoisia esityksiä, tapahtumia, näyttelyitä Luovaamon muun taiteen perusopetuksen (teatteri ja kuvataide) kanssa, tai muiden kaupungissa toimivien yhteistyötahojen kanssa. Taiteenalan vastuupettaja määrittelee projektien opetustuntimäärän.

Oppilaita kannustetaan projektiopintoihin taiteidenvälisiä rajoja ylittämällä, ja uusia yhteistyötahoja kartoittamalla. Projektien kautta tuetaan oppilaiden laaja-alaisen näkemyksen taiteista.

5.3 Arviointi

Musiikin yleisessä oppimäärässä palautearviointin tehtävänä on tukea oppilaan musiikkiopinnojen edistymistä. Palautearviointi on oleellinen osa oppimisprosessia ja opettamista. Palautearviointin tulee tukea oppilaan itsetunnon kehittymistä, sekä oppimaan oppimisen, itsearviointin ja vertaisarviointin taitojen kehittymistä. Monipuolinen ja rohkaiseva palautearviointi auttaa oppilasta asettamaan opiskelulle myös omia tavoitteita.

Itsearviointi on yksi tärkeä rakennuspalikka, kun lapsi jäsentelee minäkäsitystään. On osattava arvioida itseään realistisesti suhteessa muihin ja tiedostettava itsensä ryhmän jäsenenä. Itsearviointin valmiudet kehittyvät iän myötä ja tärkeintä harrastuksessa onkin oppimisen ilon säilyttäminen. Itsearviointin opettelulla lapsi kuitenkin opettelee oppimaan ja rakentamaan minäkuvaansa.

Palautearviointi on opetuksessa koko ajan läsnä. Vanhemmat saavat tietoa lapsensa opinnoissa edistymisestä tulemalla konsertteihin ja kysymällä opettajalta. Oppilas saa pyytää kirjallisen arviointipalautteen opettajaltaan, mutta pääasiassa arviointipalaute annetaan suullisesti.

5.4. Yhteistyö

Seinäjoki on omassa strategiassaan päättänyt olla rytmimusiikkikaupunki. Vuosittain kaupungissa järjestetään kymmeniä rytmimusiikkiin liittyviä tapahtumia. Rytmimusiikin taiteen perusopetuksessa kasvatetaan tulevaisuuden rytmimusiikin tekijöitä ja kuluttajia, ja siksi näkyminen kaupungin kulttuurielämän rikastuttajana on tärkeää.

Yhteistyötä pyritään järjestämään vuosittain Seinäjoen elävän musiikin yhdistyksen Selmun kanssa. Yhteistyötä voi olla esimerkiksi yhteiset tapahtumat, jossa opiskelijat esiintyvät, tai tapahtumat, joihin opiskelijat pääsevät yleisöksi.

Seinäjoen lastenkulttuurikeskus Louhimo tekee ansiokasta työtä lasten kulttuurikasvatuksen parissa. Louhimo järjestää vuosittain rytmimusiikkiin liittyviä tapahtumia ja näissä yhteistyömme on tärkeää oppilaillemme.

Yhteistyö lasten ja nuorten vanhempien ja huoltajien kanssa on tärkeää kasvua tukevaa ja ongelmia ennaltaehkäisevää työtä. Kannustamme vanhempia ja opettajiamme välittömään ja avoimeen vuoropuheluun, jolloin pystymme parhaiten tukemaan oppilaidemme oppimista ja aikuisuuteen kasvamista. Haluamme olla yhteistyössä lastensuojelun ja perhe- sekä koulukotien kanssa. Musiikilla voi olla voimaannuttava ja eheyttävä vaikutus lapsen ja nuoren kehitykselle. Toivomme pystyvämme tarjoamaan laadukasta musiikin opetusta myös haastavista taustoista tuleville oppilaille.

6 TEATTERITAITEEN PERUSOPETUS

Teatteritaiteen perusopetuksen keskiössä on näytelmien valmistaminen, esiintymisen ilo ja riemu yhdessä tekemällä. Yhdessä tekeminen ruokkii iloa, uteliaisuutta ja motivaatiota. Ryhmissä valmistetaan joka vuosi vähintään yksi esitys keväällä pidettäville, kaikkien ryhmien yhteisille teatterifestivaaleille. Ajatuksena on pitää yllä jatkuvaa positiivista tunnetta esiintymisestä ja tehdä näyttämöllä olemisesta iloinen ja mukava asia, jota ei tarvitse jännittää. Esiintymistaidot ja luonteva ihmisten edessä puhuminen ovat ominaisuuksia, joita ihmiset tarvitsevat elämässään jatkuvasti - vaikka et ammattinäyttelijä olisikaan.

Esitysten valmistusprosesseissa käydään läpi näyttelijäntyyön perustaitoja:

- tunteiden ilmaisua
- puhetekniikkaa ja äänenkäyttöä
- lavapreesenssiä
- keskittymisharjoituksia
- fyysistä ilmaisua

Lisäksi opiskellaan esitettävän teoksen dramaturgiaa, näytelmien ja näytelmätekstien rakennetta ja opetellaan valmistamaan ja tuottamaan itse tekstiä ja näytelmäkohtauksia. Opintomateriaalina käytetään monipuolisesti koti- ja ulkomaisia lapsille ja nuorille suunnattuja näytelmiä, tekstejä ja muuta kirjallisuutta. Opintokokonaisuuden sisällöstä riippuen käsittelyyn otetaan vaihtelevasti valmiita näytelmätekstejä, tekstejä ja tarinoita joista muokataan ryhmälle sopiva teos tai kirjoitetaan kokonaan oma teksti. Opintojen aikana harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista sekä reflektion tekemistä eri tavoin.

Teatteritaiteen perusopinnoissa

- saat tehdä taidetta omaehtoisesti ja henkilökohtaisesti tulkiten.
- opit toimimaan rakentavasti yksilönä sekä vuorovaikutuksessa ryhmän jäsenenä.
- voit opiskella teatteritaidetta eri lähtökohdista: esiintyminen, näyttelijäntaidot, käsikirjoittaminen, dramaturgia, ohjaaminen, visualisointi.
- olet mukana toteuttamassa erilaisia esityksiä.
- opit sitoutumaan pitkäjänteiseen työskentelyyn.
- saat valmiuksia eri alojen jatko-opintoihin.

6.1. Opintojen rakenne

Opintojen rakenne noudattaa taiteen perusopetuksen yleiselle oppimäärälle asetettua 500h:in kokonaisuutta, joka jaetaan perusopintoihin (300h) ja teemaopintoihin (200h). Luovaamon teatteritaiteessa opetuskausi on 14 viikkoa syksyllä ja 16 viikkoa keväällä. Opetuksessa noudatetaan koulujen loma-aikoja syys- ja talviloman suhteen.

6.1.1 Varhaisiän teatteriopinnot

Varhaisiän opinnot voivat kestää yhden tai kaksi lukuvuotta, riippuen missä iässä oppilas tulee mukaan opintoihin ja mitkä ovat hänet valmiutensa ryhmässä toimimiseen. Opinnot on suunnattu 6-7-vuotiaille.

- Teatteritunnit 60min kerran viikossa.

6.1.2. Yhteiset opinnot

Teatteri 1 (8-10v) 120h

- Opintokokonaisuuden suorittaminen kestää 2 lukuvuotta.
- Teatteritunnit 90min kerran viikossa.

Teatteri 2 (11-12v) 120h

- Opintokokonaisuuden suorittaminen kestää 2 lukuvuotta.
- Teatteritunnit 90min kerran viikossa.

Teatteri 3 (12-13v) 60h

- Opintokokonaisuuden suorittaminen kestää yhden lukuvuoden.
- Teatteritunnit 90min kerran viikossa.

6.1.3. Teemaopinnot

Teatteri 4 (14-16v) 120h-140h

- Opintokokonaisuuden suorittaminen kestää 2 lukuvuotta.
- Teatteritunnit 90min+45min kerran viikossa.

Teatteri 5 (16-18v) 80h

- Opintokokonaisuuden suorittaminen kestää yhden lukukauden.
- Teatteritunnit 90min+ 45min kahdesti viikossa.

6.1.4 Lisäopinnot

Opintokokonaisuus 6

Loma-aikojen kurssit: 25-35h

Niille oppilaille, jotka aloittavat opinnot myöhemmin kuin kahdeksanvuotiaana, eikä perusopintoja ehdi muutoin suorittaa. Loma-aikojen kurssit sijoittuvat kesäloman alkuun, mutta voivat sijoittua myös koulujen syys- ja talvilomille. Opintokokonaisuus luetaan osaksi perusopintoja.

Lisäopintoina innokkaille oppilaille, jotka haluavat jatkaa teatteritaitteen perusopintoja myös loma-aikana. Opintokokonaisuus luetaan osaksi teemaopintoja.

Opintokokonaisuus 7

Projektit 5-30h

Projektiopintokokonaisuus voidaan järjestää yhteistyössä Luovaamon muun taiteen perusopetuksen kanssa tai kaupungin muiden organisaatioiden kanssa. Yksi vaihtoehto projektiopinnoille on teatterifestivaalin tuottaminen yhteistyössä Pohjanmaan alueen teatteritaitteen perusopetusta antavien oppilaitosten kanssa. Opintokokonaisuus on teemaopintoja.

6.2. Opintojen sisällöt ja tavoitteet

Teatteritaiteen perusopetuksen opintojen tavoitteena ovat draamalliset elämykset, esiintymisen ja luomisen, uusien teosten kautta syntyvä yhdessä tekemisen ilo ja riemu, tavoitteellisen teatteritaiteen opiskelun avulla. Opetus on monipuolista ja pyrkii esittelemään opiskelijoille sekä teatterin uusia muotoja että klassisia ja historiallisia tekstejä. Opiskelussa painottuu yhdessä oppiminen ja opiskelijoita tuetaan oman persoonallisen ilmaisun löytymisessä. Opiskelijoita ohjataan myös itsenäiseen harjoitteluun sekä oppimisensa arviointiin.

Sosiaalisia tavoitteita teatterin opiskelussa ovat:

- ryhmässä toimiminen
- ryhmässä keksiminen ja ideoiminen
- oman vuoron odottaminen
- muiden kuunteleminen
- omien ideoiden sopeuttaminen ryhmän teemoihin sopivaksi
- yhteisten sääntöjen noudattaminen

6.2.1. Varhaisiän opintojen sisällöt ja tavoitteet

Varhaisiän teatteritaiteen opintojen tarkoitus on tutustuttaa teatteritaiteeseen erilaisten harjoitteiden ja esityksentekoprosessien kautta. Lapset toimivat vuorovaikutteisesti ryhmässä. Opintoissa harjoitellaan erilaisia teatteritaitoja ja esiintymistaitoja kuten puhetta, fyysistä ilmaisua, äänenkäyttöä ja keskittymistä.

6.2.2. Yhteisten opintojen sisällöt ja tavoitteet

Teatteritaiteen yhteisissä opinnoissa tutustutaan teatteritaiteeseen erilaisten harjoitteiden ja esityksentekoprosessien kautta. Opinnoissa keskustellaan ja toimitaan vuorovaikutteisesti ryhmässä sekä harjoitellaan erilaisia teatteritaitoja, kuten esiintyjyyden eri osa-alueita ja esiintymistaitoja (puhetta, fyysistä ilmaisua, äänenkäyttöä). Opintojen aikana oppilaat tuottavat esitysten lähdemateriaaleja itse osana harjoitusprosessia ja tutustuvat erilaisiin lähdemateriaaleihin, esimerkiksi näytelmiin, runoihin, satuihin, elokuvaan, mediateksteihin, kuviin, ääniin tai elämäntarinoihin. Opintojen aikana harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista sekä reflektion tekemistä eri tavoin.

Teatteri-ilmaisun opintojen alkaessa on tärkeää luoda ryhmään ja jokaiselle opiskelijalle yksilöllisesti sellainen tekemisen ilmapiiri, jossa jokaisella on turvallista ilmaista itseään, mahdollisuus tulla kuulluksi ja sitä kautta rohkaistua leikkiin ja ilmaisuun. Opetellaan siis teatterin tekemisen kulttuuria: ryhmäkuria ja muiden oppilaiden työskentelyn kunnioittamista. Voidakseen toimia yksilöinä, oppilaiden tulee osata myös toimia ryhmässä. Annetaan tilaa loistaa, mutta opetellaan myös antamaan muille tilaa ja mahdollisuuksia toimia tavoitteellisesti ja keskeytyksettä. Edellisten seikkojen toteutumiseksi ryhmälle laaditaan toimintasäännöt yhdessä ryhmän kanssa. Sääntöjä voidaan tarkastaa yhdessä ryhmän kanssa aina tarpeen tullen. Säännöt toimivat myös yhtenä arvioinnin peilinä.

Teatteri 1 Tarinaa ja leikkiä, leikkiä roolien kanssa

Opintokokonaisuus 1:sen suorittaminen kestää kaksi lukuvuotta.

Opinnoissa kannustetaan ja rohkaistaan lasta pysymään satujen ja leikkien maailmassa. Opitaan tekemään yhdessä ja toimimaan ryhmässä tasavertaisena ryhmän jäsenenä.

Ensimmäisen vuoden opintojen ilmaisullisena lähtökohtana on oma itse. Pelin ja leikin kautta tutustutaan muihin ryhmäläisiin, ohjeiden vastaanottamiseen ja harjoitellaan toisten kuuntelemista ja huomioimista. Draamatarinat ja sadut johdattavat roolityöhön, joka tapahtuu omana itsenä.

Toisena opiskeluvuonna tutustutaan tarkemmin teatteriin ja draamaan satujen ja tarinoiden kautta. Käytetään hyväksi kirjaston lastenosaston palveluita. Jal-kaudutaan tarinoiden keskelle ja etsitään kirjoista mielenkiintoisia aiheita ja roolihahmoja. Yhdistellään tarinoita ja harjoitellaan dramatisoinnin alkeita muokkaamalla valmiita tarinoita ryhmälle sopivaksi. Tutustutaan teatterillisiin peruskäsitteisiin, draaman kaareen ja rakenteeseen (alku-keskikohta-loppu). Opitaan luomaan erilaisia roolihahmoja ja eläytymään niihin. Harjoitellaan erilaisten tunteiden tunnistamista ja tunteiden ilmaisua roolissa. Tavoitteena on oppia vastuullista ja pitkäjänteistä työskentelyä.

Teatteri 2 Tarinankerrontaa

Opintokokonaisuus 2:sen suorittaminen kestää kaksi lukuvuotta.

Opintojen tarkoituksena on tutustuttaa oppilaat tarinankerronnan eri metodeihin. Jatketaan tutustumista teatterillisiin peruskäsitteisiin, draaman kaareen ja rakenteeseen (alku-keskikohta-loppu). Tarkastellaan hyvän tarinankerronnan ja hyvän esityksen ja esityksen rakenteen kriteerejä. Perehdytään syvemmin näytelmän ja näytelmäkohtausten rakenteeseen, opetellaan analysoinnin perusteita (kuka, miksi, missä, minkä takia = miten). Juonen ja tarinan hahmottamista harjoitetaan mm. erilaisten improvisaatioiden, tarinankerronnan kautta. Samalla tutustutaan roolihahmon rakentamiseen ja hahmoon eläytymiseen tarinan kautta, opitaan huomioimaan olosuhteet ja ympäristö näytelmässä.

Roolihahmon fyysistäminen eli sen pyrkimysten muuttaminen toiminnaksi on keskeinen oppimistehtävä. Myös hahmon ulkoisen (fyysisen) karaktäärin luominen on eräs näyttelijäntyön perustaidoista.

Opitaan uskomaan omiin ideoihin ja luottamaan itseensä esiintyjänä sekä ottamaan vastaan ja hyväksymään ideoita muilta ryhmän jäseniltä.

Harjoitellaan puhetekniikkaa ja äänenkäyttöä. Valmistetaan esitys ryhmäläisten omien ideoiden pohjalta, esimerkiksi devising-tekniikalla tai valmiista tekstistä ryhmälle sopivaksi, mahdollisuuksien mukaan ryhmän kanssa yhteistyössä muokattuna.

Teatteri 3 Esityksen valmistaminen

Opintokokonaisuuden suorittaminen kestää yhden lukuvuoden.

Opintojen aikana valmistetaan esitys valmista tekstiä käyttäen. Tämä opintokokonaisuus päättää yhteiset opinnot ja vuoden aikana kerrataan ja opetel-

laan jäsentämään kaikkea aikaisemmin opittua. Tehdään näytelmän hahmoista roolianalyyseja aiemmin opitun perusteella, opitaan hahmottamaan valitun näytelmän draaman kaari ja rakenne (alku-keskikohta-loppu). Tutkitaan näytelmää kriittisesti ja käydään läpi kohtauksia tarkastellen tilanteita, ympäristöjä, motiiveja ym. annettuja faktoja.

Opintojen aikana oppilaat harjoittelevat lavastussuunnitelman tekoa yhdessä, sekä poimimaan tekstistä oleellisia tapahtumapaikkoja. Harjoitellaan äänenkäyttöä ja pitkäjänteistä työskentelyä näytelmäkappaleen kanssa.

Yhteisten opintojen viimeisen opintokokonaisuuden aikana valmistetaan Demo-esitys, jota tulee arvioida oman opettajan lisäksi myös teatteritaiteen ammattilainen (esim. teatterikummi, muu teatterin työntekijä, opettaja toisesta tpo-oppilaitoksesta tms). Arvioinnin keskiössä on kyky toimia ryhmässä, kuunteleminen sekä ohjeiden vastaanottaminen.

Tarinan rakenteen hahmottamiskykyä voidaan arvioida sekä halua ja taitoa ottaa vastaan ja kehittää toisten synnyttämiä ajatuksia ja ideoita.

Roolityössä arvioidaan roolin omaksumista ja ylläpitämistä sekä kykyä kehittää hahmoa tarinan puitteissa ja tarinaa hahmon avulla.

Lisäksi huomioidaan sellaisia näyttämöllisiä vaatimuksia kuten äänenkäyttö, kontakti yleisöön ja toiminta näyttämötilanteessa.

6.2.3. Teemaopintojen sisällöt ja tavoitteet

Teatteritaiteen yleisen oppimäärän teemaopinnoissa tutustutaan teatteritaiteeseen erilaisten harjoitteiden ja esitysentekoprosessien kautta. Opinnoissa harjoitellaan erilaisia teatteritaitoja sekä keskustellaan, analysoidaan ja toimitaan vuorovaikutteisesti ryhmässä. Opinnoissa tutustutaan erilaisiin esitysten lähdemateriaaleihin ja tuotetaan niitä itse. Opintojen aikana harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista sekä reflektion tekemistä eri tavoin.

Teatteri 4 Ajatellaan teatteriksi

Opintokokonaisuuden suorittaminen kestää kaksi lukuvuotta.

Opintokokonaisuuden aikana valmistetaan näytelmä sekä ryhmälähtöisesti, devising-tekniikalla, että valmiista tekstistä. Ryhmälähtöisen näytelmän valmistamisessa opiskelijat oppivat luomaan roolihahmoja syvemmin, keksimään heille taustatarinoita ja tarkastelemaan roolihenkilöiden välisiä suhteita. Valmistusta tekstiä käsitellessä pyritään hyödyntämään näitä oppeja ja löytämään hahmoille ja tilanteille samanlaisia tilanteita, kuin itse tehdessä. Opintokokonaisuudessa mennään syvemmälle draaman keinoihin, tehdään näyttelijäntyön harjoituksia, opiskellaan aktiivisesti äänenkäyttöä ja annetaan oppilaille myös mahdollisuuksia keskittyä teatterin muihin osa-alueisiin (esim. käsikirjoitus, ohjaus, teatteritekniikka).

Opintokokonaisuuden aikana käydään seuraamassa mahdollisuuksien mukaan harjoituksia ja esityksiä kaupunginteatterilla ja opitaan katsomaan teatteria kriittisin silmin. Kannustetaan oppilaita "ajattelemaan teatteriksi", so. näkemään draamaa, roolihahmoja ja draamallisia tilanteita arkipäivässä ja lähiympäristössä.

Teatteri 5 Lopputyö

Opintokokonaisuuden suorittaminen kestää yhden lukukauden.

Opintokokonaisuuden aikana valmistetaan opintojen lopputyö intensiivisesti harjoitellen, näytelmän maailmaan ammattimaisesti sukeltaen. Näytelmän harjoittelussa kerrataan kaikkea opinnoissa opittua, mennään vielä syvemmälle näyttelijäntyön harjoituksiin ja näyttelijäntyöhön.

Haastetaan oppilaita löytämään omat vahvuutensa teatterintekijöinä, annetaan vastuuta omasta roolityöstä ja oman kohtauksen suunnittelusta, huomioiden kaikkia teatterin osa-alueita.

Esitystä tulee arvioida oman opettajan lisäksi myös teatteritaiteen ammattilainen (esim. teatterikummi, muu teatterin työntekijä, opettaja toisesta oppilaitoksesta tms). Arvioinnin keskiössä on kyky toimia ryhmässä, kuunteleminen sekä ohjeiden vastaanottaminen.

6.2.4. Lisäopintojen sisällöt ja tavoitteet

Lisäopintojen opintokokonaisuudet tarjoavat mahdollisuuden lisäopintoihin esim. opiskelijoille, jotka ovat aloittaneet opintonsa muita ryhmäläisiä myöhemmin. Opintokokonaisuuksia voi tarvittaessa opiskella useamman kertaa ja näin kiritä päästötodistukseen vaadittavaa tuntimäärää täyteen.

Opintokokonaisuus 6

Loma-aikojen kurssien sisältöä muokataan aina tarpeen mukaan ikäryhmille sopivaksi. Kurseilla käsitellään ikäryhmien mukaisia opintokokonaisuuksia tiiviimmiin ja nämä kurssit voidaan tarvittaessa huomioida oppilaan tuntimäärän täyteen saamiseksi. Kurseilla voivat myöhemmin aloittaneet oppilaat kiritä opintoja, mutta niille voi myös tulla kertaamaan jo opittua, ilman hyväksilukemista.

Opintokokonaisuus 7

Projektiopinnot voivat olla projektiluontoisia esityksiä, tapahtumia, näyttelyitä Luovaamon muun taiteen perusopetuksen (rytmimusiikki ja kuvataide) kanssa, tai muiden kaupungissa toimivien yhteistyötahojen kanssa. Taiteenalan vastuuopettaja määrittelee projektien opetustuntimäärän.

Oppilaita kannustetaan myös itsenäisiin projektiopintoihin taiteidenvälisiä rajoja ylittämällä, ja uusia yhteistyötahoja kartoittamalla. Projektien kautta tuetaan oppilaiden laaja-alaisen näkemyksen taiteista.

6.3. Arviointi

Teatteritaiteen opintojen palautearviointi on luonteeltaan havaintoihin perustuvaa. Palautearvioinnin tehtävänä on tukea opinnoissa edistymistä ja opinnoille annettujen tavoitteiden saavuttamista. Arviointipalaute tukee oppilaiden oman taiteellisen ajattelun ja esiintymis- ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä, omien tavoitteiden asettamista ja edistymisen seuraamista suhteessa niihin. Oppimista arvioidaan myönteisesti ja kannustavasti. Monipuolinen ja jatkuva palautearviointi koostuu erilaisista palautteen antamisen tavoista: oppi-

laat saavat henkilökohtaista palautetta opettajaltaan, ja oppilaita ohjataan itse- ja vertaisarviointiin. Palautearviointi tukee oppimaan oppimisen taitojen ja itseohjautuvuuden kehittymistä.

Teatteritaiteen palautearviointi kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen ja teatteritaitojen karttumiseen, ei oppilaan persoonaan. Arviointipalautteen antamisessa otetaan huomioon oppilaiden itsetunnon ja myönteisen minäkuvan kehittyminen. Teatteritaiteen yleisen oppimäärän oppimisen arviointi kohdistuu kaikkiin opetukselle annettuihin tavoitealueisiin: esiintymis- ja vuorovaikutustaitoihin, teatteriesitykseen, omaan taiteelliseen prosessiin ja teatteritaiteeseen osana yhteiskuntaa. Yhteisissä opinnoissa jatkuvan arvioinnin tehtävänä on tukea teatteritaiteen perustaitojen harjoittelua ja kehittämistä. Arvioinnissa painottuvat erityisesti esiintymis- ja vuorovaikutustaidot sekä teatteriesityksen valmistusprosessi. Teemaopinnoissa jatkuvan arvioinnin tehtävänä on tukea teatteritaiteen taitojen kehittymistä. Arvioinnissa painottuvat erityisesti oma taiteellinen prosessi ja taitojen syventyminen.

Opintokokonaisuuksien 3 ja 5 päätteeksi valmistettavan Demoesityksen tulee arvioidaan oppilaitoksen ulkopuolinen teatterin ammattilainen. Esityksessä arvioidaan oppilaiden työskentelyä suhteessa opetussuunnitelmaan. Palaute annetaan joko suullisesti esityksen jälkeen tai kirjallisesti opettajan välityksellä.

Palautearviointi on opetuksessa koko ajan läsnä. Vanhemmat saavat tietoa lapsensa opinnoissa edistymisestä tulemalla esityksiin ja kysymällä opettajalta. Oppilas saa pyydettäessä kirjallisen arviointipalautteen opettajaltaan, mutta pääasiassa arviointipalaute annetaan suullisesti oppituntien aikana. Arviointipalautetta opetellaan antamaan myös itse, sekä toisille ryhmäläisille että itselle. Opintojen aikana opetellaan refleктоimaan sekä omaa että toisten tekemistä ja oppimaan teatteritaidetta myös sitä kautta.

6.4. Yhteistyö

Teatteritaiteen yhteistyö painottuu Seinäjoen kaupunginteatteriin. Yhteistyön malli voi vaihdella eri lukuvuosina aina kulloisenkin tarpeen ja ideoinnin mukana.

Yhteistyötä tehdään Seinäjoen kansalaisopiston muiden taiteen perusopetuksen alojen kanssa (kuvataide, rytmimusiikki) ja näin pyritään mahdollistamaan oppilaille taideoja yhdistäviä kokemuksia. Teatteritaide tekee yhteistyötä myös muiden teatteritaiteen perusopetusta antavien oppilaitosten kanssa. Esimerkiksi osallistuminen joka 3.vuosi järjestettävään nuorten teatterifestivaaliin, joka järjestetään vuorotteluperiaatteilla eri kaupungeissa pohjanmaalla.

Yhteistyö lasten ja nuorten vanhempien ja huoltajien kanssa on tärkeää ennaltaehkäisevää työtä. Kannustamme vanhempia ja opettajiamme välittömään ja avoimeen vuoropuheluun, jolloin pystymme parhaiten tukemaan oppilaidemme oppimista ja aikuisuuteen kasvamista. Yhteisten opintojen lukuvuosien alussa pidetään vanhemmille infotilaisuus, jossa kerrotaan lukuvuoden tavoitteista ja aikatauluista sekä kerrataan edellisenä lukuvuotena opittuja asioita. Opetuksessa ilmeneviin häiriökäyttäytymisiin puututaan välittömästi ja ennaltaehkäisevästi, kynnys ottaa yhteyttä vanhempiin pidetään matalana.